

Nieuwsbrief ERF Updates

Nummer 11, 2022

Redactie: mr. F.M.H. Hoens.

INHOUDSOPGAVE

Hoge Raad

[Hoge Raad, ECLI:NL:PHR:2022:540](#) 03-06-2022

Hof

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2022:6445](#) 26-07-2022

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2022:2432](#) 19-07-2022

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2022:2410](#) 14-07-2022

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2022:2344](#) 12-07-2022

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2022:5910](#) 12-07-2022

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2022:5965](#) 12-07-2022

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2022:2197](#) 05-07-2022

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2022:1973](#) 05-07-2022

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2022:5749](#) 05-07-2022

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2022:5481](#) 28-06-2022

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2022:5235](#) 21-06-2022

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2022:1801](#) 07-06-2022

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2022:2148](#) 21-03-2022

Rechtbank

[Rechtbank Midden-Nederland, ECLI:NL:RBMNE:2022:3124](#) 03-08-2022

[Rechtbank Limburg, ECLI:NL:RBLIM:2022:5826](#) 29-07-2022

[Rechtbank Noord-Nederland, ECLI:NL:RBNNE:2022:2552](#) 20-07-2022

[Rechtbank Limburg, ECLI:NL:RBLIM:2022:5681](#) 20-07-2022

[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2022:6026](#) 20-07-2022
[Rechtbank Overijssel, ECLI:NL:RBOVE:2022:2235](#) 20-07-2022
[Rechtbank Limburg, ECLI:NL:RBLIM:2022:5552](#) 20-07-2022
[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2022:6008](#) 20-07-2022
[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2022:6016](#) 19-07-2022
[Rechtbank Oost-Brabant, ECLI:NL:RBOBR:2022:2851](#) 13-07-2022
[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2022:5796](#) 12-07-2022
[Rechtbank Gelderland, ECLI:NL:RBGEL:2022:3512](#) 06-07-2022
[Rechtbank Gelderland, ECLI:NL:RBGEL:2022:3464](#) 06-07-2022
[Rechtbank Gelderland, ECLI:NL:RBGEL:2022:3679](#) 04-07-2022
[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2022:5371](#) 01-07-2022
[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2022:6339](#) 27-06-2022
[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2022:5204](#) 27-06-2022
[Rechtbank Oost-Brabant, ECLI:NL:RBOBR:2022:2531](#) 22-06-2022
[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2022:5704](#) 14-06-2022
[Rechtbank Limburg, ECLI:NL:RBLIM:2022:4511](#) 14-06-2022
[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2022:6376](#) 08-06-2022
[Rechtbank Rotterdam, ECLI:NL:RBROT:2022:4901](#) 07-06-2022
[Rechtbank Noord-Holland, ECLI:NL:RBNHO:2022:6527](#) 01-06-2022
[Rechtbank Amsterdam, ECLI:NL:RBAMS:2022:2918](#) 25-05-2022
[Rechtbank Noord-Nederland, ECLI:NL:RBNNE:2022:2292](#) 04-05-2022
[Rechtbank Amsterdam, ECLI:NL:RBAMS:2022:3739](#) 30-03-2022
[Rechtbank Amsterdam, ECLI:NL:RBAMS:2021:8129](#) 14-09-2021

Antillen

[Gerecht in Eerste Aanleg van Aruba, ECLI:NL:OGCAA:2022:177](#) 22-06-2022
[Gerecht in eerste aanleg van Curaçao, ECLI:NL:OGCAC:2022:169](#) 15-06-2022
[Gerecht in Eerste Aanleg van Aruba, ECLI:NL:OGCAA:2022:169](#) 25-05-2022

Gerecht in Eerste Aanleg van Aruba, ECLI:NL:OGEAA:2022:200 04-05-2022

Gerecht in Eerste Aanleg van Aruba, ECLI:NL:OGEAA:2022:215 30-03-2022

RECHTSPRAAK

Geschil over asbestemming.

Tussen partijen is in geschil wat de wens van overledene was ter zake van de bestemming van diens as. Beide partijen wensen afgifte van de asbus. De voorzieningenrechter constateert dat het spoedeisend karakter inherent is aan een geschil omtrent de asbestemming. Ook is duidelijk dat een oordeel in kort geding een voorlopig karakter heeft omdat vooruit wordt gelopen op een beslissing in de bodemprocedure. In de onderhavige zaak heeft een in kort geding getroffen maatregel desalniettemin al snel een definitief karakter. Na het verkrijgen van de asbus zal immers een bestemming worden gegeven aan de as en appellanten hebben verklaard dat zij de as van de overledene willen verstrooien. Dit alles brengt de voorzieningenrechter ertoe om te bepalen dat de (reeds eerder) gerechtelijk aangewezen bewaarder de asbus dient af te geven aan degene die de opdracht heeft gegeven tot de lijkbezorging, zij het pas nadat drie maanden na de uitspraak zijn verstreken. Partijen hebben daarmee de gelegenheid om in onderling overleg tot een vergelijk te komen of een bodemprocedure te entameren.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 21-06-2022

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2022:5235

Zaaknummer: 200.302.985/01

Rechters: O.E. Mulder, J.H. Kuiper en P.S. Bakker

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Volgens de advocaat-generaal heeft ook een erfgenaam die feitelijk niets verkrijgt uit een te vereffenen nalatenschap belang in de zin van artikel 4:218 lid 3 BW bij de gedeponeerde uitdelingslijst en kan – los daarvan – een reeds gedeponeerde uitdelingslijst worden ingetrokken.

Volgens de advocaat-generaal (A-G) is ook de erfgenaam die volgens de door de vereffenaar gedeponeerde uitdelingslijst niets verkrijgt, belanghebbende bij die lijst. Dit betekent dat die erfgenaam daartegen in verzet kan gaan, artikel 4:218 lid 3 BW. De A-G meent tevens dat intrekking van de gedeponeerde uitdelingslijst moet kunnen plaatsvinden indien zich na deponering een omstandigheid voordoet die maakt dat geen zekerheid (meer) bestaat of de toestand van de boedel uitkering overeenkomstig de uitdelingslijst toelaat. De A-G wijkt daarmee af van de visie van de rechtbank dat intrekking is voorbehouden aan de situatie dat sprake is van overduidelijke fouten.

Instantie: Hoge Raad

Datum uitspraak: 03-06-2022

ECLI: ECLI:NL:PHR:2022:540

Zaaknummer: 21/05303

Rechters: M.L.C.C. Lücker (A-G)

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

***Hof biedt gelegenheid tot leveren (tegen)bewijs opzettelijke
onttrekking aan nalatenschap.***

Partijen beschuldigen elkaar over en weer opzettelijk goederen aan de nalatenschap van hun vader te hebben onttrokken als bedoeld in artikel 3:194 lid 2 BW. In het onderhavige tussenvonnis constateert het hof dat in de omstandigheden van het geval voldoende redenen bestaan om beide partijen (alsnog) toe te laten tot het leveren van (tegen)bewijs van de diverse stellingen. Tevens doet het hof de suggestie dat partijen hun geschil in der minne schikken.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 28-06-2022

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2022:5481

Zaaknummer: 200.271.415/01

Rechters: O.E. Mulder, K.M. Makkinga en P.S. Bakker

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Rechtbank benoemt deskundige om een eventuele bevoordeling bij de koop door dochter van ouders te kunnen vaststellen.

In deze zaak verschillen eisers en gedaagde van mening over de vraag of gedaagde een schenking/gift heeft gekregen van haar inmiddels overleden ouders toen gedaagde in 1986 een woning van hun ouders kocht. Een bevestigend antwoord is relevant voor de berekening van de legitimaire massa alsmede voor vraag of de schenking/gift moet worden ingebracht in de nalatenschap. Voorbijgaand aan de stelling van gedaagde dat een deel van de koopsom (buiten de notaris om) in contanten is voldaan, neemt de rechtbank de in de notariële akte van levering vermelde koopsom tot uitgangspunt. Om te kunnen beoordelen of deze koopprijs een bevoordeling inhield, benoemt de rechtbank een deskundige die de waarde van de woning per 1986 dient te bepalen en houdt iedere verdere beslissing aan. Ter zake van de eventuele inbrengplicht overweegt de rechtbank dat het regime dat gold ten tijde van het doen van de schenking/gift bepaalt of een onder oud erfrecht gedane schenking moet worden ingebracht. Het overlijden van de schenker na de invoering van het nieuwe erfrecht is daarvoor irrelevant. Verder komen de kosten verklaring van erfrecht wél en die vanwege de beneficiaire aanvaarding níet ten laste van de nalatenschap.

Instantie: Rechtbank Oost-Brabant

Datum uitspraak: 22-06-2022

ECLI: ECLI:NL:RBOBR:2022:2531

Zaaknummer: C/01/373289 / HA ZA 21-507

Rechters: N.W.A. Stegeman-Kragting

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Rechtbank gelast aanpassing boedelregister in verband met een ten onrechte niet-ontvankelijkverklaring van een jaren eerder namens een minderjarige ingediend verzoek tot verwerping.

Wegens overschrijding van de in artikel 4:193 BW genoemd driemaandstermijn is verzoekster in 2019 niet-ontvankelijk verklaard in haar verzoek om de nalatenschap van erflater namens haar minderjarig kind te mogen verwerpen. Thans blijkt dat in Duitsland is geregistreerd dat beide ouders van de minderjarige de nalatenschap van erflater (mede) namens minderjarige hebben verworpen. Daarmee is duidelijk dat het verzoek van verzoekster om in Nederland de nalatenschap van erflater te mogen verwerpen ten onrechte niet-ontvankelijk is verklaard. Dit biedt – zo de rechtbank – voldoende grond om de registratie in het boedelregister te verbeteren. Concreet betekent dit dat de registratie dat de minderjarige de nalatenschap van erflater beneficiair heeft aanvaard moet worden doorgehaald en dat in het boedelregister moet worden aangetekend dat de minderjarige de nalatenschap van erflater (op 25 juli 2011) heeft verworpen.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 27-06-2022

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2022:5204

Zaaknummer: 9901664 VC 22-432

Rechters: G.A.F.M. Wouters

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Rechtbank legt het begrip afstammelingen in een onder oud erfrecht gemaakt testament ruim uit.

Erflaatster is overleden in 2019. Uit haar eerste en in 1976 door echtscheiding geëindigde huwelijk zijn twee kinderen geboren. In 1985 is erflaatster hertrouwd met X. Uit dit huwelijk zijn geen kinderen geboren. Uit een eerder huwelijk van X is één kind geboren. Onder oud erfrecht (1993) hebben erflaatster en X nagenoeg gelijklopende testamenten gemaakt. In geval van vooroverlijden van X bevat het testament van erflaatster een making 'aan de afstammelingen van mijn echtgenoot, die waren zij eveneens mijn afstammelingen, bij mij[n] overlijden als erfgenamen tot mijn nalatenschap zouden zijn geroepen'. In geschil is wie met de term 'afstammelingen' zijn bedoeld. Eisers menen dat niet is bedoeld om ook de (achter)kleinkinderen te bevoordelen. De rechtbank constateert dat de uitleg van eisers weliswaar gebruikelijk(er) is maar past vervolgens de beide uitlegcriteria van artikel 4:46 BW toe. De rechtbank oordeelt dat de grammaticale uitleg van het woord afstammeling is dat een afstammeling een bloedverwant in neerdalende lijn is, waaronder kinderen, kleinkinderen en achterkleinkinderen. Een uitsluitend grammaticale uitleg ondersteunt dan ook niet de visie van eisers. De overige inhoud van het testament bevat daarvoor eveneens geen aanleiding. In dat kader is mede van belang dat onder het oude erfrecht onderscheid werd gemaakt tussen de term kinderen en afstammelingen. Ook de in het testament opgenomen cautio socini ten aanzien van 'mijn kinderen of verdere nakomelingen' maakt niet dat onder afstammelingen enkel de (stief)kinderen begrepen moeten worden. Dit brengt de rechtbank ertoe dat er geen concrete aanknopingspunten zijn dat erflaatster iets anders bedoelde dan alle afstammelingen, dus ook de stief/achter/kleinkinderen, te bevoordelen.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 08-06-2022

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2022:6376

Zaaknummer: C/09/597174 / HA ZA 20-774

Rechters: J. Brandt

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Notaris handelt tuchtrechtelijk verwijtbaar door de naleving van de driemaandstermijn van artikel 4:72 BW niet beter te bewaken.

In 2019 overlijdt A, de moeder van klager B. Twee maanden na het overlijden bericht B de notaris per e-mail dat hij de nalatenschap wenst te verwerpen, onder gelijktijdige aflegging van de contantenverklaring (art. 4:63 lid 3 BW). De notaris dient de verklaring van verwerping twee dagen voor het verstrijken van de driemaandstermijn van artikel 4:72 BW in ter griffie van de rechtbank. Omdat de verklaring bij de verkeerde locatie was ingediend (Arnhem in plaats van Zutphen) wordt deze pas ná het verstrijken van de driemaandstermijn verwerkt. De tuchtrechter vindt dat de te late inschrijving aan de notaris kan worden verweten. De notaris heeft erkend dat hij de termijn van artikel 4:72 BW niet goed heeft bewaakt, terwijl het wel op zijn weg lag om dit te doen. Daarnaast had de notaris zodra hij met deze overschrijding wordt geconfronteerd, sneller moeten reageren naar klager. De notaris had inzicht moeten tonen in de gevolgen die de overschrijding heeft en had zelf actief aan de oplossing moeten bijdragen. Gezien de feiten en omstandigheden acht de kamer de maatregel van waarschuwing passend en geboden.

Instantie: Kamer voor het notariaat in het ressort Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 18-05-2022

ECLI: ECLI:NL:TNORARL:2022:15

Zaaknummer: C/05/397568 / KL RK 21-192

Rechters: A.M.S. Kuipers, D.T. Boks en J.A.H. Bruggemann

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Het hof wijst het verzoek door een in vrijwaring gedagvaarde vereffenaar om een voorschot van zijn kosten af.

In 2018 heeft de rechtbank een vereffenaar benoemd. In diezelfde nalatenschap heeft de rechtbank verklaard in een procedure tussen zus en haar broer (appellant in onderhavige procedure) dat de broer de nalatenschap van hun moeder zuiver had aanvaard. De zus heeft vervolgens haar broer in rechte betrokken en zijn veroordeling gevorderd tot betaling van diverse bedragen. Dit was aanleiding voor de broer om de vereffenaar in vrijwaring te dagvaarden en een verklaring voor recht te vorderen dat deze in zijn functie van vereffenaar in de nalatenschap van moeder onrechtmatig heeft gehandeld, althans heeft nagelaten de nalatenschap op zorgvuldige wijze te beheren en de vereffenaar te veroordelen aan de broer te betalen datgene waartoe hij als gedaagde in bovengenoemde zaak tegen zijn zus mocht worden veroordeeld, met inbegrip van de kostenveroordeling. De vereffenaar heeft daarop in reconventie een aantal tegenvorderingen ingesteld. In oktober 2021 heeft de kantonrechter de vorderingen van de broer en de vereffenaar afgewezen. De broer gaat in appèl. De vereffenaar is van de uitspraak van de kantonrechter in incidenteel hoger beroep gekomen. De vereffenaar werpt daarbij een ontvankelijkheidsincident op en vordert bij wege van voorlopige voorzieningen onder meer de veroordeling van de broer tot betaling aan de vereffenaar van een voorschot van € 20.000 (zulks ter delging van de kosten van de procedures tussen partijen voor het hof). Omdat de broer het ingestelde principaal beroep intrekt (art. 250 Rv), heeft de vereffenaar geen belang meer bij het door hem opgeworpen ontvankelijkheidsincident. Dit wijst het hof dan ook af. Ten aanzien van het gevorderde voorschot van € 20.000 kan volgens het hof niet worden geoordeeld dat deze voorlopige voorziening samenhangt met de hoofdvorderingen. Dit betekent dat het gevorderde voorschot niet kan worden toegewezen.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 07-06-2022

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2022:1801

Zaaknummer: 200.307.927_01

Rechters: P.W.A. van Geloven, E.H. Schulten en J.M.H. Schoenmakers

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De vereffenaar van een (beneficiair aanvaarde) nalatenschap van de bestuurder van een bv vereffent niet ook het eventuele vermogen van die bv.

Erflater was middellijk bestuurder van een bv. De erfgenamen van erflater hebben diens nalatenschap beneficiair aanvaard. In de onderhavige zaak verzoekt een schuldeiser het faillissement van de bv. De bv verschijnt niet in de procedure, de erfgenamen wel. Nu niet is gebleken dat de erven de bevoegdheid hebben om de bv in rechte te vertegenwoordigen, stelt de rechtbank vast dat zij aanwezig zijn geweest als belanghebbenden. De rechtbank stelt vast dat summierlijk is gebleken van een opeisbaar vorderingsrecht van verzoekster op de bv. Dit geldt ook voor het bestaan van een steunvordering. De erfgenamen/belanghebbenden hebben gesteld dat er onvoldoende belang is bij een faillissement. Reden daarvoor is dat de activiteiten van de bv zijn gestaakt en er geen voor vereffening vatbaar vermogen zou zijn. In die situatie is – zo de rechtbank – het aan een curator om onderzoek te gaan doen naar het vermogen van de bv. Ook de stelling van de erfgenamen dat de vereffenaar van de (beneficiair aanvaarde) nalatenschap van de middellijke bestuurder ook het eventuele vermogen van de bv zal vereffenen is volgens de rechtbank rechtens onjuist. Er is immers sprake van twee afzonderlijke vermogens. De rechtbank wijst het verzoek tot faillietverklaring toe.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 07-06-2022

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2022:4901

Zaaknummer: FT RK 22-164

Rechters: M. Aukema

Advocaten: J.E. de la Croix

Wetsartikelen: 6 lid 3 Fw

RECHTSPRAAK

Bijstandsgerechtigde erfgenaam beschikt over erfdeel door dit over te laten boeken aan schuldeiser.

Een bijstandsgerechtigde erfgenaam geeft de notaris opdracht om het haar uit een nalatenschap toekomende erfdeel over te maken aan een derde. De boeking dient ter terugbetaling van reeds eerder door de bijstandsgerechtigde van die derde ontvangen geldleningen en de daarover berekende rente. Hoewel de bijstandsgerechtigde feitelijk niets heeft ontvangen, slaagt de beroepsgrond niet dat daardoor het erfdeel achteraf niet aan het vermogen van de bijstandsgerechtigde erfgenaam kan worden toegerekend. Juist door de notaris op te dragen het bedrag niet naar een bankrekening van haarzelf, maar naar de rekening van een schuldeiser over te maken, heeft eiseres feitelijk achteraf beschikt over het bedrag. De gemeente vordert terecht de verstrekte bijstand terug. Overigens is ook in geschil of de leningen überhaupt relevante schulden zijn bij de vaststelling van het vermogen van de bijstandsgerechtigde ten tijde van het overlijden van de erflater. De rechtbank meent van niet.

Instantie: Rechtbank Limburg

Datum uitspraak: 14-06-2022

ECLI: ECLI:NL:RBLIM:2022:4511

Zaaknummer: ROE 21/1723

Rechters: J.M.E. Derks, M.A.H. Span-Henkens en Broier, P.H. P.H. Broier

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Uit verklaring van notaris leidt de rechtbank af dat testatrice wél feitelijk wilsbekwaam was.

In geschil is de feitelijke wilsbekwaamheid van moeder/testatrice. De rechtbank leidt uit de verklaring van de notaris af dat deze grondig en zorgvuldig onderzoek heeft verricht naar de vragen of moeder haar wil nog kon bepalen, wist ze wat ze deed, de consequenties van haar keuzes kon overzien en een zorgvuldige afweging kon maken voor haar testament. Daarbij speelt mee dat de notaris inzichtelijk heeft gemaakt dat én hoe zij het Stappenplan heeft toegepast bij haar beoordeling. De notaris heeft oog gehad voor de indicatoren die een notaris tot alertheid en voorzichtigheid moeten nopen. De notaris heeft deugdelijk en overtuigend onderbouwd waarom haar eigen bevindingen niet tot twijfel hebben geleid over de kernvraag en waarom een psychiatrisch/geriatriesch onderzoek niet nodig was. De notaris heeft moeder in de vele gesprekken die zij hebben gehad bevraagd over haar wensen en beweegredenen daarvoor, daar bij herhaling bevestiging van gevraagd en die ook bij herhaling van moeder gekregen. De notaris is naar aanleiding van haar onderzoek tot de conclusie gekomen dat moeder in staat was haar wil te bepalen, keuzes te maken over de verkrijging van haar vermogen en dat zij de consequenties van haar keuzes in het testament heeft kunnen overzien.

De verklaring van de notaris overtuigt de rechtbank. De rechtbank wijst ook de subsidiaire stelling af dat uit het testament volgt dat moeder onjuiste veronderstellingen had ten aanzien van wat eiseres al had verkregen. Eiseres stelt dat de notaris dit niet heeft geverifieerd, waardoor moeder ten onrechte heeft verondersteld dat eiseres en gedaagde voor gelijke delen zouden erven. Als zij van de onjuistheid van haar veronderstellingen had geweten zou moeder het testament niet zo hebben gemaakt. De rechtbank meent dat moeder niet de veronderstelling noch de wens heeft gehad dat haar dochters in gelijke mate van haar vermogen zouden erven. Ook het in het testament opgenomen legaat duidt daar ook niet op. Dat eiseres mogelijk geen schilderij, sieraden of een postzegelverzameling van moeder heeft verkregen, althans dat deze volgens haar geen waarde hadden, betekent nog niet dat moeder onjuiste veronderstellingen heeft gehad in de zin van artikel 4:43 lid 2 BW of dat de notaris een en ander had moeten verifiëren.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 27-06-2022

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2022:6339

Zaaknummer: C/09/605778 / HA ZA 21-57

Rechters: I.A.M. Kroft

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Nadat de rechter de verdeling van de nalatenschap heeft gelast, betekent de in de (vervolgens) gepasseerde akte van verdeling opgenomen kwijting en afstand van het recht om ontbinding te vorderen niet dat afstand is gedaan van de mogelijkheid om hoger beroep in te stellen of dat in het veroordelend vonnis is berust.

In het kader van gerezen onenigheden ter zake van de verdeling van de nalatenschappen van hun ouders zijn tussen partijen diverse procedures gevoerd. Zo is geprocedeerd over de hoogte van de door een broer verschuldigde pacht van door hem van de ouders gepachte en tot de nalatenschap behorende landerijen. In 2020 heeft de rechtbank in een andere procedure bij eindvonnis onder meer verdeling van de landerijen gelast en daarbij bepaald dat de landerijen tegen de door deskundigen vastgestelde marktwaarde in verpachte staat ad € 2.560.000 aan de broer zouden (kunnen) worden toebedeeld. Bij een op 4 januari 2021 verleden akte van verdeling is hieraan uitvoer gegeven. In deze akte is onder meer bepaald:

‘KWIJTING EN DÉCHARGE Ieder van de deelgenoten heeft het hem/haar ter zake van bovengenoemde verdeling ontvangen, zodat zij elkaar bij deze over en weer, volledige kwijting en décharge verlenen uitsluitend voor wat betreft het in deze akte verdeelde.

AFSTANDDOENING. Partijen doen afstand van ieder recht om ontbinding wegens niet nakoming of vernietiging van de bij deze akte plaatsgevonden hebbende verdeling en levering te vorderen.’

In de onderhavige hogerberoepprocedure vordert de broer kort en goed dat diverse (tussen)vonnissen worden vernietigd en dat de nalatenschappen worden verdeeld op de wijze als door hem in eerste aanleg was voorgestaan. Tevens vordert de broer dat de overige erfgenamen worden veroordeeld tot terugbetaling van al hetgeen de broer op grond van genoemde vonnissen aan hen heeft voldaan. In principaal appèl stellen de overige erfgenamen zich primair op het standpunt dat de broer niet in zijn hoger beroep kan worden ontvangen. Reden daarvoor is dat uit de hiervoor geciteerde passage volgt dat de broer heeft berust in het eindvonnis van de rechtbank en daartegen niet meer kan opkomen. Het hof volgt hen daarin

niet. Gelet op het feit dat die akte en hetgeen daarin is opgenomen tot stand is gekomen en is uitgevoerd op het moment dat het hoger beroep door de broer al was ingesteld, mochten de overige erfgenamen niet, althans niet zonder daarover navraag te doen bij de broer, ervan uitgaan dat de broer, door aan die akte medewerking te verlenen, afstand wilde doen van de mogelijkheid om hoger beroep in te stellen dan wel in het vonnis heeft willen berusten. Dat de overige erfgenamen zich in de bedoeling van de broer op dit punt hebben vergewist, is door hen gesteld noch gebleken. Anderzijds is namens de broer ter mondelinge behandeling onweersproken gesteld dat bij het opstellen en uitvoeren van de akte haast geboden was (vanwege de in het eindvonnis genoemde termijn, waarbinnen de broer door de rechtbank de gelegenheid werd geboden de landerijen over te nemen). Ook in het licht hiervan hebben de overige erfgenamen onvoldoende aangevoerd om de conclusie te rechtvaardigen dat zij meenden en mochten menen dat de broer door aan de akte mee te werken, afstand heeft willen doen van de mogelijkheid om hoger beroep in te stellen dan wel in het vonnis heeft willen berusten. De conclusie van dit alles is dan ook dat de passage in de akte waarop de erfgenamen zich beroepen niet in de weg staat aan een inhoudelijke behandeling van het door de broer in hoger beroep gevorderde. Vervolgens gaat het hof over tot een inhoudelijke behandeling van de zaak.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 05-07-2022

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2022:5749

Zaaknummer: 200.287.190/01

Rechters: P.S. Bakker, W.F. Boele en M. Weissink

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Erfgenamen in failliete nalatenschap worden veroordeeld tot het tekenen van een afstandsverklaring zodat curator vennootschappen in bezit kan nemen.

Na het overlijden van erflater in februari 2021 is diens nalatenschap in mei 2021 in staat van faillissement verklaard en is een curator benoemd. De kinderen van erflater (gedaagden in de onderhavige procedure) zijn diens erfgenamen. Tot de nalatenschap behoren onder meer de aandelen in het kapitaal van de verschillende door de erflater naar het recht van St. Kitts & Nevis opgerichte vennootschappen. Voor de afwikkeling van het faillissement wil de curator de vennootschappen in bezit nemen en liquideren. Hiervoor is vereist dat de kinderen een afstandsverklaring tekenen die het mogelijk maakt dat de curator een bestuur kan benoemen dat bevoegd is tot vertegenwoordiging van de vennootschappen. De kinderen weigeren deze verklaring te tekenen. Op de vordering van de curator om de erfgenamen tot medewerking te veroordelen, oordeelt de rechter dat de erfgenamen geen rechtens te respecteren belang hebben bij hun weigering. De erfgenamen worden veroordeeld notariële verklaringen te tekenen, bij gebreke waarvan een vertegenwoordiger dat namens hen mag doen.

Instantie: Gerecht in Eerste Aanleg van Aruba

Datum uitspraak: 25-05-2022

ECLI: ECLI:NL:OGEAA:2022:169

Zaaknummer: KG AUA202201128

Rechters: T.A.M. Tijhuis

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

***Rechtbank benoemt vereffenaar in nalatenschap die in 1928 is
opgefallen en deels onbeheerd is gebleven.***

Na het overlijden van erflater in 1928 is niet bekend wie alle erfgenamen zijn. Als gevolg hiervan is de nalatenschap (deels) onbeheerd gebleven, met alle gevolgen van dien. Zo worden er door onbekenden huizen gebouwd op een tot de nalatenschap behorend perceel, met als gevolg verhoging van de waarde van het perceel. Het zijn de erfgenamen die uiteindelijk verantwoordelijk zijn en/of blijven voor de betaling van de grond- en/of onroerendzaakbelasting. De belastingschuld wordt steeds hoger. Voorts vinden er op het terrein tal van illegale praktijken plaats. Thans verzoekt een stichting (die blijkens haar statuten als doel heeft om op te komen voor de belangen van de erfgenamen) de rechtbank om haar te benoemen als vereffenaar in de onbeheerde nalatenschap. De rechtbank wijst het verzoek toe en de stichting wordt op grond van artikel 4:203 BW benoemd tot vereffenaar.

Instantie: Gerecht in eerste aanleg van Curaçao

Datum uitspraak: 15-06-2022

ECLI: ECLI:NL:OGEAC:2022:169

Zaaknummer: CUR202201023

Rechters: P.E. de Kort

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Appellante wordt deels niet-ontvankelijk verklaard omdat zij niet alleen eisers in eerste aanleg maar ook haar medegedaagden in eerste aanleg als gedaagden in appèl betreft. Verder oordeelt het hof dat overgeboekte bedragen niet als giften als bedoeld in artikel 4:69 BW worden beschouwd.

Erflater is overleden in november 2015 en heeft zijn stiefdochter tot zijn enige erfgenaam en executeur benoemd. Stiefdochter heeft de nalatenschap beneficiair aanvaard. Uit de in december 2015 door de stiefdochter gedeponeerde voorlopige boedelbeschrijving bleek een negatief saldo. Erflater laat drie legitimarissen achter. Er wordt getwist over de omvang van de legitimaire massa (art. 4:65 BW) en de status van door erflater aan de stiefdochter tijdens leven overgemaakte bedragen. Drie van de legitimarissen (een zoon en twee kleinkinderen) starten in eerste aanleg een procedure waarbij de stiefdochter tezamen met de overige twee legitimarissen (onder wie een dochter van erflater van wie het vermogen onder bewind is gesteld en waarbij de betreffende erfgenaam/stiefdochter een tijdlang bewindvoerder was) de gedaagden zijn. De rechtbank heeft de gedeponeerde boedelbeschrijving gecorrigeerd en vervolgens de legitimaire massa alsmede de vordering van de legitimarissen vastgesteld. Stiefdochter gaat hiertegen in appèl en betreft daarin niet alleen de eisers in eerste aanleg, maar ook haar medegedaagden in eerste aanleg. Ten aanzien van deze laatste oordeelt het hof dat de stiefdochter niet-ontvankelijk is omdat hoger beroep uitsluitend kan worden ingesteld tegen degenen die bij de rechtbank als wederpartij met betrekking tot de vordering zijn opgetreden, en niet tegen medegedaagden in eerste aanleg (zoals stiefdochter in hoger beroep heeft gedaan). Het hof meldt tevens dat de uitzondering op deze regel (ECLI:NL:HR:2017:411, ERF 2017-0055) zich hier niet voordoet, nu gesteld noch gebleken is dat in deze zaak sprake is van een processueel ondeelbare rechtsverhouding. Het hof vervolgt met de opmerking dat de stiefdochter gedurende een periode heeft opgetreden als bewindvoerder over het vermogen van de dochter van erflater. Dat uit de door erflater (tijdens haar bewind) aan de stiefdochter betaalde bedragen kosten voor bedoelde dochter van erflater zijn betaald, heeft de stiefdochter niet met objectief verifieerbare stukken onderbouwd. Dat geldt ook voor de stelling dat de door erflater aan de stiefdochter betaalde bedragen bedoeld waren als vergoeding voor de geleverde mantelzorg. Het gebruik in dit verband door de stiefdochter van

de term mantelzorg schept al het vermoeden dat het ging om zorg voor iemand uit de sociale omgeving van de stiefdochter waarvoor zij geen vergoeding zou krijgen. Ook kan niet worden vastgesteld dat erflater de bedragen aan de stiefdochter heeft betaald als vergoeding voor haar werkzaamheden. Onder die omstandigheden is het hof met de rechtbank van oordeel dat de door erflater in de relevante vijfjaarsperiode (art. 4:67 onder e BW) aan de stiefdochter overgemaakte bedragen exceptioneel zijn en niet kunnen worden betiteld als vergoeding voor ‘mantelzorg’ in de zin van artikel 4:69 lid 1 onder a BW, zoals stiefdochter betoogt. Vervolgens beoordeelt het hof diverse feitelijke (kosten)posten en stelt – naast de hiervoor gemelde niet-ontvankelijkheid – een gewijzigde legitimaire massa vast.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 05-07-2022

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2022:1973

Zaaknummer: 200.286.534/01

Rechters: J. Jonkers, A.R. Sturhoofd en H.A. van den Berg

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Hof acht persoon die abusievelijk de verkeerde grafsteen heeft verwijderd schadeplichtig.

In 2015 is X op een begraafplaats geweest met als doel de verwijdering van een grafsteen. Daarvoor is vooraf geen toestemming aan de eigenaar van de grond – de Kerk – gevraagd. Door een kennelijk misverstand is de verkeerde grafsteen verwijderd en in stukken afgevoerd, namelijk die van een voormalig pastoor van de Kerk. Nadat de Kerk daarmee bekend werd, heeft zij meerdere keren met X gesproken over vergoeding van de schade. Vervolgens heeft de kantonrechter X veroordeeld om aan de Kerk € 4.995 te betalen, tegen welk oordeel X in appèl gaat. Uit het feitencomplex leidt het hof af dat het beroep van X op verjaring (art. 3:310 lid 1 BW) moet worden afgewezen. Ten overvloede overweegt het hof dat het goed kan volgen wat de kantonrechter heeft overwogen over artikel 3:310 lid 4 BW. Dit artikellid bepaalt dat de rechtsvordering tot vergoeding van schade die is veroorzaakt door een strafbaar feit tegen de persoon die het strafbaar feit heeft begaan, niet verjaart zolang het recht tot strafvordering niet door verjaring is vervallen. Dit artikellid kan – anders dan X veronderstelt – ook worden ingeroepen in gevallen dat geen vervolging heeft plaatsgevonden, de vervolging niet is doorgezet of wanneer de vervolging niet heeft geleid tot een schuldigverklaring door de strafrechter. Het vernielen van een grafsteen levert een strafbaar feit op: vernieling (art. 350 lid 1 Sr) en grafschennis (art. 149 Sr). Het hof gaat niet mee in het verweer van X dat de Kerk geen eigenaar is van de begraafplaats. Het overweegt dat de Kerk aan de hand van kadastrale stukken voldoende heeft onderbouwd dat dit het geval is. De eigenaar van de grond is – zo het hof – eigenaar van het graf. Dat blijft deze, ook als een ander in de zin van artikel 28 lid 1 Wlb rechthebbende op het desbetreffende graf ('eigen graf') is geworden. Omdat de op het graf geplaatste grafsteen duurzaam met de grond is verenigd in de zin van artikel 5:20 BW jo. artikel 3:3 BW betekent dat dat ook de grafsteen in eigendom toebehoort aan de Kerk. Als eigenaar heeft de Kerk door het verwijderen en in stukken afvoeren van de grafsteen schade geleden en kon de Kerk tot herstel overgaan. Dat mogelijke erven van de pastoor rechthebbende zijn op het graf – van het bestaan waarvan overigens niet is gebleken – doet daaraan niet af. Omdat ook de stelling wordt verworpen dat X niet onrechtmatig zou hebben gehandeld, wijst het hof het appèl van X af.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 12-07-2022

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2022:5965

Zaaknummer: 200.295.612

Rechters: D.M.I. de Waele, J.P.H. van Driel-van Wageningen en G.D. Hoekstra

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

De aanwezigheid van een beheersbevoegde executeur maakt enig erfgenaam niet-ontvankelijk in vordering tot schadevergoeding tegen de verkoper van een aan erflater geleverde woning.

Erflater heeft in 2020 een woning gekocht en geleverd gekregen. Vervolgens is hij overleden. Erflater heeft zijn dochter als enig erfgenaam benoemd en een derde tot executeur. Dochter en executeur hebben de benoemingen aanvaard. Thans vordert de dochter dat de verkoper van de aan de erflater geleverde woning wordt veroordeeld tot onder meer vergoeding van schade wegens aan verkoper toerekenbare tekortkomingen ter zake van die koop/levering. De rechtbank overweegt dat de benoeming van een executeur privaatieve werking heeft. Dit betekent dat de executeur met uitsluiting van de erfgenamen beheersbevoegd is en dat, indien er een bevoegde executeur is, een erfgenaam gedurende het beheer van de executeur in beginsel niet bevoegd is om zelfstandig in rechte op te treden. Uit artikel 4:145 lid 1 BW volgt dat erfgenamen weliswaar met medewerking van de executeur kunnen beschikken over een deel van de nalatenschap, maar het tweede lid van dit artikel biedt de mogelijkheid van medewerking niet ter zake van de vertegenwoordigingsbevoegdheid (in en buiten rechte). Daarom zal ook een instemmingsverklaring van de executeur de dochter in dit geval niet helpen. Het gaat in casu immers niet over het beschikken over een goed uit de nalatenschap, maar over het innen van een mogelijke vordering. Die vordering wordt ook niet geïnd ten behoeve van de nalatenschap. Dochter vordert namelijk betaling aan haarzelf, maar daartoe is zij niet bevoegd. De rechtbank verklaart de dochter niet-ontvankelijk in haar vorderingen.

Instantie: Rechtbank Gelderland

Datum uitspraak: 06-07-2022

ECLI: ECLI:NL:RBGEL:2022:3464

Zaaknummer: C/05/396949 / HZ ZA 21-406

Rechters: D.T. Boks

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Door afgelegde verklaring negatieve nalatenschap is executeur van beneficiair aanvaarde nalatenschap niet langer in functie. Vordering tot betaling legaat en om inlichtingen aan de legataris te verschaffen, wordt afgewezen.

Erflater heeft in zijn testament zijn dochter A tot enig erfgenaam benoemd en X tot executeur. In het testament zijn ook enkele legaten van geldsommen opgenomen. A heeft de nalatenschap beneficiair aanvaard. X heeft zijn benoeming tot executeur aanvaard. In de onderhavige procedure vordert een van de legatarissen – vereenvoudigd – de afgifte van het legaat en het verschaffen van inlichtingen. De legataris stelt de vordering in tegen executeur X als ook tegen A in haar hoedanigheid van vereffenaar en enig erfgenaam. De rechtbank stelt dat X gelijk heeft in zijn verweer dat hij niet langer executeur is en verklaart eiser tegenover X niet-ontvankelijk. De reden daarvoor is dat artikel 4:202 BW bepaalt dat wanneer een nalatenschap beneficiair wordt aanvaard, de nalatenschap in beginsel wettelijk vereffend moet worden conform afdeling 3 titel 6 Boek 4 BW en dat de erfgenamen vereffenaar van de nalatenschap zijn (art. 4:195 BW). De in de nalatenschap afgelegde verklaring negatieve nalatenschap (art. 4:199 lid 2 BW) betekent dat de uitzondering op de wettelijke vereffening van artikel 4:202 lid 1 onder a BW niet speelt en dat de taak van X als executeur is geëindigd. Omdat daar op dit moment onvoldoende zekerheid over bestaat, verandert dit niet doordat de legataris meent dat de nalatenschap van erflater in ieder geval voldoende is om het legaat te voldoen. Dit geldt ook voor de eventuele (vermeende) tekortkomingen in de uitoefening door de executeur in diens taak. De wijze waarop X zich van zijn taak heeft gekweten, maakt – zo de rechtbank – geen onderdeel uit van deze procedure – nog daargelaten dat X op grond van de wet (art. 4:151 BW) enkel rekening en verantwoording moet afleggen aan degene die na hem tot beheer bevoegd is (in dit geval: A als de vereffenaar).

De rechtbank vervolgt en begrijpt dat de vordering van de legataris tot betaling van het geldlegaat subsidiair is aan de vordering tot het verkrijgen van informatie, in die zin dat op die laatstgenoemde vordering eerst moet worden beslist voordat kan worden beoordeeld of recht bestaat op betaling van het legaat. Daarom is – zo de rechtbank – de kernvraag of A de door de legataris verzochte inlichtingen en stukken moet verschaffen. De rechtbank oordeelt dat dit

niet het geval is.

Anders dan een aantal andere belanghebbenden bij een nalatenschap kent de wet de legataris géén wettelijk voorgeschreven recht op informatie toe tegenover diegene die is belast met het beheer of de vereffening van de nalatenschap. In specifieke gevallen is in de rechtspraak wel anders geoordeeld, maar daarbij gaat het – zo de rechtbank – om de situatie waarin een legataris informatie nodig heeft om de hoogte van zijn vorderingsrecht vast te stellen. Deze situatie doet zich in dit geval niet voor omdat een vast bedrag is gelegateerd. De hoogte van de vordering van de legataris uit hoofde van het legaat is niet afhankelijk van bepaalde variabelen.

Vervolgens overweegt de rechtbank dat hoewel de legataris daar geen expliciet beroep op doet, artikel 843a Rv niettemin een grondslag kan bieden om informatie te verkrijgen. De rechtbank oordeelt dat niet aan de cumulatieve vereisten van dit artikel is voldaan. In feite wil de legataris de beschikking krijgen over een veelheid van stukken om de door of namens A als vereffenaar opgestelde boedelbeschrijving vrijwel integraal te controleren en het door of namens de vereffenaar gedaan onderzoek zelf over te doen. Daarvoor is – zo de rechtbank – de regeling van artikel 843a Rv niet bedoeld. Maar ook als de vordering van de legataris zou worden beperkt, is onvoldoende onderbouwd waarom de legataris een rechtmatig belang bij die stukken heeft. Het enkele en verder niet onderbouwde vermoeden dat de nalatenschap niet negatief kan zijn omdat anders het legaat niet zou zijn gemaakt, is daarvoor niet voldoende.

Na de overweging dat de wettelijke vereffeningprocedure – die juist tot doel heeft schuldeisers van een insolvente nalatenschap te beschermen – de legataris andere middelen biedt om haar belang bij een correcte vereffening van de nalatenschap te waarborgen, wordt de vordering van de legataris tot het verschaffen van inlichtingen en stukken afgewezen.

Instantie: Rechtbank Oost-Brabant

Datum uitspraak: 13-07-2022

ECLI: ECLI:NL:RBOBR:2022:2851

Zaaknummer: C/01/371558 / HA ZA 21-381

Rechters: W.M.T. Keukens

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Kosten opslag inboedel zijn nalatenschapskosten nu onvoldoende duidelijk is gemaakt dat werd ingestemd met ruiming.

In geschil is onder meer of – zoals in eerste aanleg is geoordeeld – de kosten van opslag van de inboedel ten laste van de nalatenschap komen. X meent van niet en wijst op e-mails waaruit valt af te leiden dat de overige erfgenamen meenden dat die inboedel niets waard was. Tevens meent X dat omdat hij niet heeft gereageerd op e-mails waarin wordt gevraagd wat met de inboedel moet gebeuren en dat zou worden geruimd, hij ervan uit mocht gaan dat dit laatste zou gebeuren. Het hof overweegt dat zolang de inboedel er was, die moest worden opgeslagen. X geeft niet aan waar dit kosteloos had kunnen gebeuren en het is X zelf geweest die niet of onvoldoende kenbaar heeft gemaakt dat de inboedel kon worden afgevoerd. Het kan de overige erfgenamen daarom niet worden verweten dat de inboedel in opslag is gebleven. Er is verder niets naar voren gebracht dat een aanwijzing vormt dat de inboedel toch al was afgevoerd. Dat geen facturen worden overgelegd waaruit betaling van opslagkosten blijkt, is – in aanmerking genomen dat de inboedel moest worden opgeslagen in een gehuurde ruimte – te weinig om te twijfelen aan het betalen van de huur. Wel meent het hof dat moet worden uitgelegd waarom twee opslagruimten zijn gehuurd.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 05-07-2022

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2022:2197

Zaaknummer: 200.293.256_01

Rechters: W.J.J. Los, L.S. Frakes en J. van der Steenhoven

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Notaris moet aan legataris inzage geven in gespreksnotities e.a. zodat de inhoud daarvan naar voren kan worden gebracht in een procedure tussen de legataris en de erfgenamen.

Tussen de erfgenamen van erflaatster en een legataris is de geldigheid van het door erflaatster gemaakte legaat in geschil. In augustus 2022 is de mondelinge behandeling van die zaak gepland. In de onderhavige procedure vordert de legataris van de notaris afgifte van diverse stukken (zoals gespreksnotities, concepttestamenten, eerdere testamenten en een verklaring van de notaris over de inhoud van de gesprekken die met erflaatster zijn gevoerd). De voorzieningenrechter oordeelt dat de legataris voldoende en spoedeisend belang heeft. Daarna vervolgt de rechter met de overweging dat de notaris geheimhouding moet betrachten met betrekking tot hetgeen hem in zijn hoedanigheid van notaris is toevertrouwd. Daartoe behoren alle stukken waarvan de legataris nu afgifte vordert. Desondanks kan de notaris gehouden zijn de stukken te verstrekken als het belang van, in dit geval, de legataris nog zwaarder weegt dan het belang van de notaris bij geheimhouding. Daarvan is in casu sprake omdat uit de stukken kan blijken dat ondanks het mankement in de totstandkoming van het testament het daarin opgenomen legaat wél in overeenstemming is met een mogelijk toen al langer bestaande wil van erflaatster. Omdat de legataris belang heeft dit in de bedoelde bodemprocedure naar voren te kunnen brengen, wordt de vordering tot afgifte toegewezen.

Instantie: Rechtbank Gelderland

Datum uitspraak: 04-07-2022

ECLI: ECLI:NL:RBGEL:2022:3679

Zaaknummer: C/05/404785 / KG ZA 22-173

Rechters: E.W. de Groot

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Notaris handelde voldoende adequaat bij het oordeel of sprake was van oneigenlijke invloed van de bij het bespreken en passeren van huwelijkse voorwaarden en testament aanwezige partner.

In een tuchtprocedure nemen klagers het standpunt in dat de (kandidaat-)notaris de ernstige zieke erflater alleen – dat wil zeggen buiten aanwezigheid van diens partner/aanstaande echtgenoot – had behoren te spreken over diens testament en huwelijkse voorwaarden. De tuchtrechter overweegt dat bij het oordeel omtrent mogelijke oneigenlijke beïnvloeding dit een kwestie is die in eerste instantie aankomt op de eigen waarneming van de notaris. Daarbij is het niet ongebruikelijk om zeker in geval van huwelijkse voorwaarden en/of spiegelbeeldige testamenten met beide partners tegelijk te spreken. Uit de feiten (zo heeft de partner bij de eerste bespreking geen inhoudelijke opmerkingen gemaakt en gaf erflater bij het passeren zonder twijfel duidelijk antwoord op vragen) leidt de rechter af dat de notaris de wilsbekwaamheid van erflater voldoende zorgvuldig heeft beoordeeld en voldoende alert is geweest op oneigenlijke beïnvloeding door partner/aanstaande echtgenoot.

Instantie: Kamer voor het notariaat in het ressort Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 11-04-2022

ECLI: ECLI:NL:TNORARL:2022:21

Zaaknummer: C/05/385261 / KL RK 21-41 en C/05/385263 / KL RK 21-42

Rechters: D.T. Boks, G.J. Meijer, M.R.H. Goossens, J.A.H. Bruggemann en A.J.H.M. Janssen

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Kosten executele verminderen de legitimaire massa niet.

De kantonrechter overweegt dat de kosten van executele ter zake van beide door de executeur af te wikkelen nalatenschappen niet in mindering worden gebracht op de legitimaire massa, zie artikel 4:65 BW jo. artikel 4:7 lid 1 aanhef en onder d BW. Weliswaar zijn de kosten van een (informele) vereffening en boedelbehandeling nalatenschapsschulden (zie art. 4:7 lid 1 onder c BW), maar nergens blijkt dat ten aanzien van de onderhavige nalatenschappen sprake is van (informele) vereffening. Geen van de in artikel 4:202 BW genoemde gevallen doet zich hier immers voor. Het feit dat partijen in onderling overleg (mogelijk) een notaris willen aanstellen, maakt het voorgaande niet anders.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 01-07-2022

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2022:5371

Zaaknummer: 9300110 \ CV EXPL 21-21834

Rechters: B.J.R. van Tongeren

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Op eigen verzoek verleent de kantonrechter de executeur ontslag.

In het testament van erflater is X tot enig erfgenaam en executeur benoemd. X verwerpt de nalatenschap en verzoekt de kantonrechter om met terugwerkende kracht zijn ontslag als executeur te aanvaarden. Reden is dat X niet bij machte is om gezien de zeer complexe nalatenschap van erflater zijn taak als executeur goed uit te voeren. X woont in het buitenland en heeft een extreem onoverzichtelijke administratie en zwaar vervuilde, dieptreurige woonomgeving aangetroffen. Er is daarnaast niemand in de familie- en/of kennissenkring die deze verantwoordelijkheid kan/wil aannemen. Bij X zijn geen (verdere) erfgenamen bekend. Onder verwijzing naar artikel 4:149 BW en de parlementaire geschiedenis waarin is vermeld dat een dergelijk verzoek altijd moet worden gehonoreerd, wordt het verzoek ingewilligd. Wel ziet de kantonrechter onvoldoende grond voor de gevraagde terugwerkende kracht. Omdat de nalatenschap onbeheerd is, meldt de kantonrechter de vermoedelijk onbeheerde nalatenschap aan bij het Rijksvastgoedbedrijf.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 12-07-2022

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2022:5796

Zaaknummer: 9939500 VZ VERZ 22-102

Rechters: C. van Steenderen-Koornneef

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Tijdens schuldsanering verzwijgen van de nalatenschap van vader leidt tot alsnog ontnemen van verleende schone lei.

Op het tijdstip van het openvallen van de nalatenschap van zijn vader was ten aanzien van zoon/erfgenaam Y de schuldsanering natuurlijke personen van toepassing verklaard. De schuldsanering is geëindigd nadat de rechtbank bij vonnis had vastgesteld dat Y niet toerekenbaar is tekortgeschoten in de nakoming van een of meer verplichtingen uit de schuldsaneringsregeling. Vervolgens is aan Y de zogenoemde 'schone lei' verleend. Thans verzoekt de bewindvoerder de rechtbank om de verleende schone lei te ontnemen (art. 358a lid 1 Fw jo. art. 350 lid 3 onder e Fw en art. 358 lid 1 Fw) omdat Y door de nalatenschap niet te melden, tot de boedel behorende goederen tegenover de bewindvoerder heeft verzwegen en daardoor feitelijk buiten de boedel heeft weten te houden waardoor sprake was van een benadeling van de schuldeisers ten aanzien van wie de schuldsaneringsregeling werkte. De rechtbank overweegt dat de nalatenschap openvalt op de datum van overlijden van een erflater en de aanspraak van Y op diezelfde datum is ontstaan. Ook een aanspraak is een goed als bedoeld in artikel 295 lid 1 Fw; ook als de waarde van de aanspraak op dat moment nog niet in een geldbedrag valt uit te drukken. De bewindvoerder heeft van de executeur vernomen dat de banksaldi direct na overlijden van de erflater beschikbaar waren en Y deze gelden drie jaar lang heeft geparkeerd op een buitenlandse bankrekening. Daaruit valt af te leiden dat Y belangrijke informatie opzettelijk blijft achterhouden, alsook dat Y niet de intentie heeft zijn schuldeisers alsnog te voldoen. De rechtbank wijst het verzoek van de bewindvoerder toe.

Instantie: Rechtbank Noord-Nederland

Datum uitspraak: 04-05-2022

ECLI: ECLI:NL:RBNNE:2022:2292

Zaaknummer:

Rechters: R. Giltay

Wetsartikelen: 182427 FT RK 22/63

RECHTSPRAAK

Meerrelatie. Langstlevende van de drie is toch successiepartner hoewel na het overlijden van de eerste van het drietal niet is voldaan aan de vijfjaarstermijn.

De broer van erflaatster woonde sinds 1969 bij erflaatster en haar echtgenoot in. De echtgenoot overleed als eerste, daarna erflaatster. Haar broer doet in de aangifte erfbelasting een beroep op de partnervrijstelling. In geschil is of de broer kwalificeert als partner (art. 1a SW 1956), aangezien broer en zuster geen notarieel samenlevingscontract hadden gesloten en haar echtgenoot minder dan vijf jaar voor de zuster overleed. De rechtbank antwoordde in eerste aanleg (ECLI:NL:RBGEL:2021:2829, ERF 2021-0178) ontkennend op de vraag of de periode voor het overlijden van de echtgenoot kan meetellen voor de vijfjaarstermijn van artikel 1a lid 3 SW 1956. Volgens de rechtbank was het pas na het overlijden van de echtgenoot mogelijk voor de broer om met zijn zuster een notarieel samenlevingscontract te sluiten. Daarom kan ook niet eerder dan vanaf dat moment de periode van vijf jaren een aanvang nemen. In appèl meent het hof dat uit de parlementaire geschiedenis van artikel 1a SW niet is af te leiden dat de wetgever heeft beoogd de vijfjaarstermijn van artikel 1a lid 3 SW te koppelen aan de voorwaarde opgenomen in artikel 1a onder e SW 1956. Het hof oordeelt dan ook dat belanghebbende en erflaatster zowel op grond van de letterlijke tekst als op grond van doel en strekking van de bepaling wél kwalificeren als partners ingevolge artikel 1a SW.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 12-07-2022

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2022:5910

Zaaknummer: 21/00852

Rechters: H.A.J. Kroon, T.A. Gladpootjes en B.F.H. van Huijgevoort

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Een latere uitspraak over een dwangsom hoeft niet noodzakelijk gegeven te worden door de rechter die de hoofdveroordeling heeft uitgesproken.

In 2020 heeft de kantonrechter op vordering van een zus van erflaatster de gedaagde in onderhavige zaak ontslagen als executeur in erflaatsters nalatenschap. Tevens is gedaagde gelast om rekening en verantwoording af te leggen als bedoeld in artikel 4: 151 BW. In de door de zus aangespannen hoofdzaak vordert zij de veroordeling van gedaagde om binnen één week te voldoen aan de beschikking van de kantonrechter en rekening en verantwoording aan haar af te leggen. Ook vraagt zij te worden gemachtigd om door middel van lijfswang/gijzeling van gedaagde, te bewerkstelligen dat gedaagde rekening en verantwoording aflegt. Gedaagde stelt dat omdat de kantonrechter bevoegd was kennis te nemen van het verzoekschrift dat heeft geleid tot de beschikking 2020, het ook de kantonrechter is die bevoegd is om kennis te nemen van de vordering van de zus in deze zaak. De rechtbank meent dat dit standpunt onjuist is aangezien een latere uitspraak over de dwangsom niet noodzakelijk hoeft te worden gegeven door de rechter die de hoofdveroordeling heeft uitgesproken. In artikel 93 Rv staan de zaken die de kantonrechter behandelt en beslist en geen van de daar genoemde gevallen doet zich voor in deze zaak. In casu gaat het om het opleggen van een dwangsom (art. 611a e.v. Rv) en/of het toepassen van lijfswang (art. 585 e.v. Rv) bij de tenuitvoerlegging van de beschikking van 2020. Dit is een vordering van onbepaalde waarde. Vervolgens verwijst de rechtbank de hoofdzaak naar de rol om de zus in de gelegenheid te stellen te reageren op de conclusie van antwoord van gedaagde.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 20-07-2022

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2022:6008

Zaaknummer: C/10/628981 / HA ZA 21-993

Rechters: M. Fiege

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Ontbreken van rekening en verantwoording van executeur wiens taak is geëindigd, vormt geen blokkade voor (door de rechter vastgestelde) verdeling nalatenschap.

Erflater is overleden in 2010 en heeft een aantal neven en nichten als zijn erfgenamen achtergelaten waarvan er één tevens tot executeur is benoemd. De nalatenschap is door de erfgenamen beneficiair aanvaard. Op vordering van een aantal van hen heeft de rechtbank onder meer de verdeling van de nalatenschap vastgesteld. Tegen dit vonnis gaan appellanten in beroep (geïntimeerden zijn de eisers in eerste aanleg waaronder de executeur). Een van de grieven richt zich tegen de door de rechtbank vastgestelde verdeling van de nalatenschap. Appellanten stellen dat er evidente twijfels bestaan omtrent de omvang van de nalatenschap. Bij gebreke aan concrete onderbouwing verwerpt het hof deze grief. Aangezien niet in geschil is dat de vereffening is voltooid en de taak van de executeur is geëindigd geldt wegens het ontbreken van een wettelijke grondslag hetzelfde voor het standpunt dat eerst rekening en verantwoording moet worden afgelegd door de executeur, voordat tot verdeling kan worden overgegaan. Het derde argument van appellanten – te weten vermeend onrechtmatig handelen van de executeur en de daaruit voortvloeiende schadevergoedingsvordering – staat de verdeling niet in de weg. Zo al sprake is van onrechtmatig handelen, dan geldt dat de executeur daarvoor jegens de gezamenlijke erfgenamen aansprakelijk is en dat daardoor een vordering ontstaat van de gezamenlijke erfgenamen, maar geen schuld als bedoeld in artikel 4:7 BW.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 12-07-2022

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2022:2344

Zaaknummer: 200.280.847_01

Rechters: M.E. Smorenburg, J.J.M. Van Lanen en T.J. Mellema-Kranenburg

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Vordering tot verdeling nalatenschap afgewezen omdat vereffening nog niet is geëindigd.

In een beneficiair aanvaarde nalatenschap wordt gevorderd dat het gerecht de verdeling van de nalatenschap gelast. Het gerecht overweegt dat de nalatenschap als gevolg van de beneficiaire aanvaarding krachtens artikel 4:202 lid 1 sub a BW eerst volgens de wettelijke regels moet worden vereffend. Gesteld noch gebleken is dat de vereffening heeft plaatsgevonden. Evenmin is gesteld of gebleken dat zich een van de in artikel 4:202 BW genoemde uitzonderingsgevallen voordoet waarbij geen vereffening behoeft plaats te vinden en dus verklaart het gerecht eisers niet-ontvankelijk.

Instantie: Gerecht in Eerste Aanleg van Aruba

Datum uitspraak: 04-05-2022

ECLI: ECLI:NL:OGEAA:2022:200

Zaaknummer: AUA202101234

Rechters: J.A. van Voorthuizen

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Rechtsopvolger onder algemene titel is gebonden aan door de overledene in een echtscheidingsconvenant gemaakte afspraken en de betreffende vordering is niet verjaard.

In het kader van de echtscheiding tussen A en B is overeengekomen dat aan hen beiden de helft van een tweetal tot de ontbonden huwelijksgemeenschap behorende polissen wordt toebedeeld. Na het overlijden van de inmiddels in wettelijke gemeenschap met C hertrouwde A, betaalt de verzekeraar de vrijkomende uitkeringen uit aan C. In een verstekprocedure is C veroordeeld de helft van de waarde van de polissen aan B te betalen. In de onderhavige verstekprocedure vordert C vernietiging van het verstekvonnis en voert hier primair voor aan dat de vordering van B is verjaard op grond van artikel 3:307 juncto 3:310 BW. De rechtbank meldt dat C als rechtsopvolger onder algemene titel de rechten en verplichtingen van A heeft overgenomen en uit dien hoofde gehouden is tot nakoming van het convenant A-B. De rechtbank gaat voorbij aan het verjaringsverweer. Reden hiervoor is dat de rechtbank meent dat A en B in het convenant afspraken hebben gemaakt over de opeisbaarheid. Tevens constateert de rechtbank dat de verjaring ingevolge artikel 3:31 BW begint te lopen op de ingangsdatum van de maandelijkse uitkeringen van de ene polis en de datum waarop de andere polis geheel is uitgekeerd. Ook het subsidiaire verweer dat er geen rechtsgrond bestaat voor de vordering van B, wijst de rechtbank af.

Instantie: Rechtbank Amsterdam

Datum uitspraak: 30-03-2022

ECLI: ECLI:NL:RBAMS:2022:3739

Zaaknummer: C/13/706276 / HA ZA 21-761

Rechters: J.H.J. Evers

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Rechter treft geen beheersregeling omdat aangaan vaststellings- en pachtovereenkomst (in casu) geen beheershandelingen zijn.

Verzoeker en verweerder zijn (tezamen met belanghebbende) erfgenamen in een nalatenschap. Tussen verzoeker en verweerder bestaat onder meer verschil van mening over de erfgrans tussen een nalatenschapsperceel en een aangrenzend perceel waar verweerder woont en werkt. Verzoeker vraagt het hof om ex artikel 3:168 BW een beheersregeling over de nalatenschap te treffen die inhoudt dat verzoeker bevoegd is om op eigen naam, maar in hoedanigheid van deelgenoot in de nalatenschap, namens de nalatenschap een vaststellingsovereenkomst over de erfgransen te sluiten/daarover te procederen alsmede dat verzoeker bevoegd is om een pachtovereenkomst aan te gaan ter zake van tot de nalatenschap behorende landbouwgrond. Het hof overweegt dat verzoeker krachtens artikel 3:171 BW ook alleen bevoegd is om vorderingen namens de nalatenschap in te stellen, maar dat dit niet geldt voor de vordering ten behoeve van de nalatenschap tegen een mededeelgenoot. Een dergelijke vordering moet in de verdeling van de nalatenschap worden betrokken (art. 4:228, 3:184 en 3:185 BW). Een uitzondering hierop is als een rechtsvordering ten behoeve van de nalatenschap zich er niet voor leent in de verdeling van de nalatenschap te worden betrokken. Het hof meent dat het oordeel of van dit laatste sprake is, is voorbehouden aan de rechter die uitspraak doet in een door verzoeker eventueel te starten grensgeschilprocedure. Het namens de nalatenschap aangaan van een vaststellingsovereenkomst en een pachtovereenkomst met een derde is – zo het hof – in dit geval geen beheer in de zin van artikel 3:168 BW. Van beheer zou alleen sprake kunnen zijn als deze handelingen voor een normale exploitatie van de onroerende zaak dienstig kunnen zijn (art. 3:170 lid 2 BW); hetgeen verzoeker niet aannemelijk heeft gemaakt. Het hof wijst de verzoeken af.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 21-03-2022

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2022:2148

Zaaknummer: 200.297.368

Rechters: J.H. Lieber, A.E.F. Hillen en Th.C.M. Willemse

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Renteclausule in testament is niet in strijd met wet of redelijkheid en billijkheid. Bij gebreke aan vermelding van de beweegreden is er geen sprake van dwaling en kunnen stiefkinderen rechten ontleen aan het testament.

Erflaatster A heeft in haar in 2010 gemaakte uiterste wilsbeschikking tot haar erfgenamen benoemd haar geregistreerd partner echtgenoot C, diens kinderen uit een eerdere relatie alsmede haar drie dochters uit haar huwelijk met B dat door diens overlijden is geëindigd. Krachtens testament van B hebben de dochters een niet-opeisbare vordering uit hoofde van een ouderlijke boedelverdeling (art. 1167 Oud BW) op A. Over het bedrag van de vorderingen is een enkelvoudige rente verschuldigd, gelijk aan de wettelijke rente, te rekenen vanaf het overlijden tot het tijdstip van de voldoening of het tenietgaan van de vorderingen. Deze vorderingen zijn door het overlijden van A opeisbaar geworden. Nadat in onderling overleg tussen de erfgenamen van A de omvang van de vorderingen is vastgesteld, ontstaat verschil van mening over de daarover verschuldigde rente. De dochters (eisers in onderhavige procedure) stellen dat de wettelijke rente vanaf het overlijden van B is verschuldigd, gedaagden betwisten dit. Met een verwijzing naar artikel 4:13 lid 4 BW menen zij dat de wetgever heeft willen voorkomen dat de rente een onredelijke hoogte (i.c. twee derde van de hoofdvordering) zou krijgen. De rechtbank constateert dat krachtens artikel 79 en 127 Ow NBW de renteclausule door de inwerkingtreding van het NBW niet ongeldig is geworden. Ook meldt de rechtbank dat door het overlijden van A na de inwerkingtreding van het NBW artikel 4:13 BW van toepassing is geworden, met de daarin opgenomen bevoegdheid om af te wijken van de wettelijke regeling, onder meer door zelf een renteclausule te maken. De rechtbank concludeert dat door het testament de thans geldende wettelijke matiging van de rente buiten toepassing is gesteld. Onder verwijzing naar – onder meer – de renteclausule in erflaatsters meest recente testament en het genot dat erflaatster tijdens leven van de nalatenschap van B had – wijst de rechtbank het verweer van gedaagden af dat de rentevordering in strijd is met redelijkheid en billijkheid.

Eisers hebben abusievelijk de beschikking gekregen over een concepttestament van C waarin hij zijn in 2010 gemaakte spiegelbeeldig testament met de gelijkkluidende benoeming van

stiefkinderen herroept en uitsluitend zijn eigen kinderen tot erfgenaam benoemd. Dit is voor eisers reden om de (gedeeltelijke) nietigheid van erflaatsters testament in te roepen. Zij menen dat A in de veronderstelling verkeerde dat C zijn testament niet zou kunnen herroepen en dat A dus in 2010 heeft gedwaald bij het opstellen van het testament. De rechtbank verwijst naar de specifieke dwalingsregeling van artikel 4:43 lid 2 BW en constateert dat de vordering niet toewijsbaar is. De volgens de dochters ten onrechte door A veronderstelde omstandigheid dat haar kinderen erfgenaam van C zouden blijven heeft A niet vermeld in het testament als beweegreden voor de benoeming van de stiefkinderen tot haar erfgenamen. Ook redelijkheid en billijkheid maken niet dat de stiefkinderen geen rechten aan het testament van A kunnen ontlenen, zeker gezien de verklaring van C ter zitting dat hij zijn testament niet heeft gewijzigd en dit ook niet wil.

Instantie: Rechtbank Gelderland

Datum uitspraak: 06-07-2022

ECLI: ECLI:NL:RBGEL:2022:3512

Zaaknummer: C/05/400450 / HZ ZA 22-71

Rechters: M. Stempfer

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Executeur is bevoegd een tot de nalatenschap behorende onroerende zaak te verkopen indien nodig ter voldoening van schulden van de nalatenschap en zonder voorafgaand overleg met of instemming van de erfgenamen. Notaris moet medewerking verlenen aan notariële overdracht.

In haar uiterste wil heeft erflaatster een executeur benoemd die bevoegd is tot de tegeldemaking van goederen zonder dat daarover overleg met en toestemming van de (eventueel andere) erven nodig is. Tot erflaatsters nalatenschap behoort een woning. De executeur heeft de erfgenamen geïnformeerd over de voorgenomen verkoop van de woning met het verzoek daarmee in te stemmen. Vervolgens heeft de executeur de erfgenamen nogmaals geïnformeerd over de verkoop en hun daarbij de mogelijkheid geboden om op grond van artikel 4:147 lid 2 BW bij de kantonrechter bezwaar te maken tegen die verkoop. Na verkoop van de woning heeft de notaris te kennen gegeven uitsluitend bereid te zijn de notariële overdracht te laten plaatsvinden als alle erfgenamen hiermee akkoord gaan. De executeur vordert dat de notaris wordt veroordeeld mee te werken aan de overdracht. De notaris voert hiertegen aan dat de executeur niet heeft gesteld, laat staan aannemelijk gemaakt of bewezen, dat de tegeldemaking van de woning nodig zou zijn voor voldoening van schulden van de nalatenschap zodat een bevoegdheid als bedoeld in artikel 4:147 lid 1 BW ontbreekt. De voorzieningenrechter stelt dat bij gebreke aan een expliciete taakomschrijving in de uiterste wil, voor de taak van de executeur moet worden aangesloten bij artikel 4:144 BW. Dit betekent dat aansluiting moet worden gezocht bij artikel 4:147 lid 1 BW dat bepaalt dat de executeur bevoegd is de door hem beheerde goederen te gelde te maken, voor zover dit nodig is voor de tot zijn taak behorende voldoening van schulden van de nalatenschap. En voor het geval dat de executeur van die bevoegdheid gebruik dient te maken, heeft erflaatster bepaald dat overleg met of toestemming van de erfgenamen daarvoor niet nodig is. Naar het voorlopig oordeel van de voorzieningenrechter is aannemelijk dat de boedelrekening thans niet meer toereikend is om de kosten die gepaard gaan met het beheer en behoud van de woning te voldoen en dat, indien de woning niet in eigendom wordt overgedragen, deze kosten alleen maar verder zullen oplopen. Onder de in artikel 4:7 lid 1 BW genoemde schulden van de nalatenschap vallen ook de kosten van executele waaronder, in de visie van de

voorzieningenrechter, ook de met het beheer, behoud en bewaring van de woning gepaard gaande kosten, zoals verzekeringspremies, behoren. Daarmee is aannemelijk dat is voldaan aan het vereiste van artikel 4:147 lid 1 BW en is de bevoegdheid van de executeur om tot verkoop van de woning over te gaan gegeven. De voorzieningenrechter beveelt de notaris zorg te dragen voor de notariële overdracht.

Instantie: Rechtbank Limburg

Datum uitspraak: 20-07-2022

ECLI: ECLI:NL:RBLIM:2022:5552

Zaaknummer: C/03/306572 / KG ZA 22-245

Rechters: R.P.J. Quaedackers

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

***Langstlevende heeft van rechtswege gezag waardoor aanvaarden
voogdij geen effect heeft. Gerecht wil nadere toelichting over
(gevolgen) van het ontbreken van zonder toestemming als bedoeld in
artikel 1:253k jo. 1:345 BW door ouder verrichte
beschikkingshandeling.***

Uit het huwelijk tussen A en B is in 2012 een dochter geboren. A is in 2014 overleden. In haar testament heeft zij haar dochter tot enig erfgenaam benoemd, een bewind ingesteld over al hetgeen haar dochter uit nalatenschap verkrijgt en haar moeder C tot voogd (voor het geval A niet van rechtswege het gezag had) en bewindvoester benoemd. In 2017 heeft C ter griffie verklaard de voogdij te aanvaarden. Tot de onverdeelde nalatenschap behoort een woning. In de onderhavige procedure vordert (oma) C onder meer recht op omgang met haar kleindochter en de veroordeling van B tot meewerken aan de verdeling van de nalatenschap. In reconventie vordert B onder meer dat de dochter is beoordeeld althans ongerechtvaardigd is verrijkt door sinds het overlijden gedane uitgaven als investeringen in de woning en aflossing/rentebetaling op een door hem in 2016 aangegane hypothecaire geldlening. Het gerecht oordeelt dat de verklaring 'aanvaarding gezag' geen gevolg heeft omdat A en B ten tijde van het overlijden met elkaar waren gehuwd en B derhalve van rechtswege alleen het gezag had. Ter zake van de omgangsvordering oordeelt het gerecht dat voor die vordering geen plaats is in deze verdelingsprocedure, en verklaart C op dit punt niet-ontvankelijk. Vervolgens verklaart het gerecht dat de uitkeringen die de dochter uit hoofde van wettelijke regelingen ontvangt, niet onder het testamentair bewind vallen, en wel onder het ouderlijk vruchtgenot van B (art. 1:253l BW).

Het gerecht constateert dat B geen toestemming als bedoeld in artikel 1:153k jo. 1:345 BW had voor het aangaan van het vestigen van een hypotheek op de mede aan de dochter toebehorende woning. Het gerecht wenst nadere inlichtingen van partijen teneinde te kunnen beoordelen of, en zo ja welke gevolgen dit heeft. In hoeverre dit vervolgens van invloed is op de (wijze van) verdeling, hangt mede af van de vraag of de dochter nadeel heeft geleden doordat B deze lening heeft gesloten. In dat kader wenst het gerecht ook een nadere toelichting van B waarom de dochter is beoordeeld of ongerechtvaardigd verrijkt en of het

gezien de ontbrekende toestemming redelijk is om die investeringen bij de verdeling te betrekken. Het gerecht gelast een comparitie.

Instantie: Gerecht in Eerste Aanleg van Aruba

Datum uitspraak: 30-03-2022

ECLI: ECLI:NL:OGEAA:2022:215

Zaaknummer: AUA201903949

Rechters: J.A. van Voorthuizen

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

***Verzoek van bewindvoerders om tot uitkering van vorderingen uit
hoofde ouderlijke boedelverdeling te mogen overgaan, wordt
afgewezen.***

Krachtens de in het testament van erflater opgenomen ouderlijke boedelverdeling hebben zijn kinderen een vordering op hun moeder die opeisbaar is bij haar eventueel hertrouwen, wanneer zij in staat van faillissement wordt verklaard, bij haar aanvraag tot surseance van betaling of indien zij onder curatele wordt gesteld. Twee van de kinderen verzoeken in hun hoedanigheid van bewindvoerder over het vermogen van moeder machtiging om de vorderingen/kindsdelen uit te keren. De kantonrechter wijst het verzoek af. Geen van de genoemd opeisbaarheidsgronden is hier aan de orde, terwijl noch een onderbewindstelling noch een verblijf in een verpleeghuis in het testament als opeisbaarheidsgrond wordt genoemd. De kantonrechter hecht ook belang aan het feit dat de regeling van het meerderjarigenbewind ten tijde van het opmaken van het testament al gedurende ruim drie jaar werking had en dus had kunnen worden opgenomen indien erflater dat wenste. Hetzelfde geldt voor het verblijf in een verpleeghuis: ook dat had erflater in het testament kunnen opnemen als opeisbaarheidsgrond. Gelet op het testament van erflater kan de kantonrechter niet anders dan vaststellen dat de kindsdelen niet opeisbaar zijn, terwijl andere gronden die tot toewijzing van het verzoek kunnen leiden niet zijn gesteld of gebleken.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 19-07-2022

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2022:6016

Zaaknummer: 9915053 BM VERZ 22-3369

Rechters: G.A.F.M. Wouters

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Geen machtiging om alsnog beneficiair te mogen aanvaarden wegens onverwachte schulden (art. 4:194a BW).

Appellant heeft de nalatenschap van zijn echtgenote zuiver aanvaard. Nadien ontdekt hij verstopte aanmaningen en incassobrieven. In eerste aanleg wijst de rechtbank het verzoek alsnog beneficiair te mogen aanvaarden af omdat het feit dat hij ervoor koos om zich tijdens het huwelijk niet met de administratie te bemoeien, voor zijn rekening en risico komt waardoor geen sprake is van goede trouw als bedoeld in artikel 3:11 BW ter zake van de (onverwachte) schulden. Het hof oordeelt dat het verzoek in eerste aanleg niet tijdig was ingediend. Relevant voor de driemaandstermijn is niet het moment waarop is ontdekt wat de oorzaak – het gokken – is dat de nalatenschap ontoereikend is om de schulden van schuldeisers te voldoen, maar het ontdekken van de schuld. Uit de feiten leidt het hof af dat die termijn reeds was verstreken. Het hof verklaart appellant niet-ontvankelijk en constateert dat zo appellant wel ontvankelijk geacht zou zijn, er geen sprake was van volkomen onverwachte schulden.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 14-07-2022

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2022:2410

Zaaknummer: 200.308.153_01

Rechters: J.W. van Rijkom, A.P. Zweers-van Vollenhoven en C.M. Molhuysen

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

***Het hof oordeelt over (de gevolgen van) het al dan niet
ongevraagd/onuitgenodigd optreden als
afwikkelaar/executeur/zaakwaarnemer.***

Het geschil tussen partijen is of appellante A na het overlijden van erflater heeft opgetreden als zaakwaarnemer ten behoeve van de begrafenis en de (gedeeltelijke) afwikkeling van de nalatenschap en na verrekening van alle kosten het resterende geldbedrag (van € 1.500) heeft afgedragen aan de erfgenamen, of dat zij zich, zoals B stelt, ongevraagd en onuitgenodigd heeft opgeworpen als afwikkelaar/executeur en zich daarbij onrechtmatig geld en goederen van de nalatenschap heeft toegeëigend. Het hof leidt uit de feiten af dat A niet ongevraagd/onuitgenodigd is opgetreden als afwikkelaar/executeur van de nalatenschap, maar dat zij bij de begrafenis en de (gedeeltelijke) afwikkeling van de nalatenschap betrokken is geraakt op verzoek van een erfgenaam van overledene. Dat neemt niet weg dat A ook in die situatie verantwoording voor haar handelen dient af te leggen aan de erfgenamen en dat zij jegens de nalatenschap aansprakelijk is voor een niet verantwoord tekort. Vervolgens gaat het hof over tot de beoordeling van de diverse kostenposten en komt tot slotsom dat A aan de nalatenschap, in de persoon van B, een bedrag is verschuldigd € 18.000.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 26-07-2022

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2022:6445

Zaaknummer: 200.287.209/01

Rechters: O.E. Mulder, J.H. Kuiper en M.E.L. Fikkers

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Het hof beoordeelt de bevoegdheid van de Nederlandse rechter en de toepasselijkheid van Nederlands recht alvorens het oordeel in eerste aanleg over de omvang van de legitimaire massa wordt bevestigd.

In een zaak die inhoudelijk draait om de vaststelling in het kader van de berekening van de legitieme portie van appellant – en de daarmee samenhangende vraag of in door overledene tijdens leven gedane transacties giften besloten zaten – oordeelt het hof eerst over de bevoegdheid van de Nederlandse rechter in deze en welk recht moet worden toegepast. Reden hiervoor is dat appellante/legitimaris in Duitsland woont. Dat partijen de bevoegdheid van de Nederlandse rechter niet ter discussie hebben gesteld doet – zo het hof – er niet aan af dat het hof deze vragen moet beantwoorden. Het overlijden van erflaatster vóór 17 augustus 2015 betekent dat geen rechtsmacht kan worden ontleend aan de Europese Erfrechtverordening (EU) nr. 650/2012. Er moet daarom worden teruggevallen op de regels van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering. Artikel 6 aanhef en onder g Rv legt de rechtsmacht in zaken betreffende nalatenschappen bij de Nederlandse rechter indien de erflater zijn laatste woonplaats of gewone verblijfplaats in Nederland had. Nu erflaatster laatstelijk in Nederland woonde, is de Nederlandse rechter bevoegd om van het geschil kennis te nemen. Vervolgens constateert het hof dat geïntimeerden hebben begrepen, althans hadden moeten begrijpen, dat een van hen in eerste aanleg in hoedanigheid van executeur is gedagvaard. De rechtbank heeft deze hoedanigheid weliswaar niet overgenomen in haar beslissing, maar wel genoemd in het feitenrelaas. Het niet-ontvankelijkheidsverweer van geïntimeerden wordt dan ook afgewezen. Uit de feiten leidt het hof af dat eiseres haar stelling onvoldoende heeft onderbouwd. Dit betekent dat moeder niet heeft bevoordeeld ten koste van haar vermogen, althans dat moeder zich niet bewust was van een bevoordeling en haar wil daar dan ook niet op was gericht. Van een gift was dus geen sprake.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 19-07-2022

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2022:2432

Zaaknummer: 200.274.844_02

Rechters: H.A.W. Vermeulen, M.E. Smorenburg en T.J. Mellema-Kranenburg

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Rechtbank legt 25 jaar oud testament uit en concludeert dat erfstelling is vervallen waardoor de geregistreerde partner van erflater diens enige erfgenaam is.

Erflater heeft in zijn in 1995 gemaakte testament A tot enig erfgenaam benoemd. A heeft tijdens zijn studie gewerkt in de praktijk van erflater. Na zijn studie is A ergens anders gaan werken en in 2008 met zijn vrouw naar Overijssel verhuisd. Na 1995 heeft erflater geen nieuw testament meer gemaakt. Wel heeft hij in de loop van de tijd meerdere handgeschreven verklaringen opgesteld waarin hij zijn nalatenschap toebedeelt aan andere personen, meestal zijn partner op dat moment. In juli 2019 zijn erflater en B een geregistreerd partnerschap aangegaan. Erflater is in 2020 overleden. Tussen A en B is in geschil of het testament van erflater duidelijk is. De rechtbank oordeelt dat de erfstelling in het testament uit 1995 als vervallen moet worden beschouwd. In de zeer uitgebreide uitleg legt de rechtbank uit hoe zij dit oordeel komt. De rechtbank weegt mee dat in het testament alleen de roepnaam van A is vermeld (niet zijn officiële voornamen) zonder aanduiding van de hoedanigheid waarin A tot erfgenaam wordt benoemd of een omschrijving van de reden van de erfstelling. Ook uit de overige tekst van het testament kan niet worden afgeleid welke verhoudingen erflater wilde regelen. De rechtbank stelt ook vast dat er weinig informatie is over de (privé)situatie van erflater ten tijde van het maken van het testament in 1995. Zo is niet duidelijk of erflater op dat moment een affectieve relatie had en zo ja, met wie, en ook niet of er andere personen waren die een belangrijke rol speelden in het leven van erflater. Daarmee is onduidelijk of erflater heeft willen regelen dat A onder alle omstandigheden enig erfgenaam zou zijn. De rechtbank tast in het duister over de verhoudingen die erflater in zijn testament wilde regelen en trekt daaruit de conclusie dat het testament onduidelijk is (ECLI:NL:HR:2013:911). Die conclusie brengt artikel 4:46 lid 2 BW in beeld en dus kunnen ook daden of verklaringen (zowel van voor als na het maken daarvan) van de erflater die niet zijn vervat in zijn testament bij de uitleg daarvan worden gebruikt. De na 1995 handgeschreven verklaringen kunnen weliswaar niet worden aangemerkt als uiterste willen, maar zij kunnen mogelijk wel worden gebruikt om te achterhalen wat de bedoeling van erflater was bij het opmaken van het testament in 1995. Vast staat dat erflater ten tijde van het maken van het testament 51 jaar oud, ongehuwd en kinderloos was. Een huwelijk of geregistreerd partnerschap met iemand van hetzelfde geslacht

was toen nog niet mogelijk. De rechtbank leidt uit de feiten af dat het contact tussen erflater en A na het vertrek van A uit de praktijk en zeker na de verhuizing naar Overijssel veel minder is geworden en dat er de laatste jaren nauwelijks nog contact tussen hen was. De meest aannemelijke bedoeling van erflater is dan ook dat de benoeming van A tot erfgenaam in het testament uit 1995 uitsluitend gold voor de situatie dat A nog een belangrijke rol – zakelijk dan wel anderszins – speelde in het leven van erflater op het tijdstip van diens overlijden. Die situatie bestond ten tijde van het overlijden van erflater al vele jaren niet meer. Ook zijn de omstandigheden fundamenteel veranderd ten opzichte van 1995. De omstandigheid dat erflater het 25 jaar oude testament niet heeft herroepen, acht de rechtbank niet van beslissende betekenis, omdat een enkel ‘niet doen’ niet als een daad of verklaring in de zin van artikel 4:46 lid 2 BW kan worden aangemerkt. De rechtbank komt dan ook tot de conclusie dat de in het testament uit 1995 opgenomen erfstelling ten gunste van A niet was bedoeld voor de gewijzigde omstandigheden ten tijde van zijn overlijden.

Instantie: Rechtbank Noord-Holland

Datum uitspraak: 01-06-2022

ECLI: ECLI:NL:RBNHO:2022:6527

Zaaknummer: C/15/313887 / HA ZA 21-126

Rechters: M.C. van Rijn, E.J. Bellaart en C. Wiggers

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Rechtbank verleent machtiging om alsnog beneficiair te mogen aanvaarden omdat erflater in huurhuis woonde en de erfgenamen daarom niet bedacht hoefden te zijn op de onverwachte hypotheekschuld.

Na het overlijden van erflater in 2021 hebben verzoekers de nalatenschap zuiver aanvaard. Thans vragen verzoekers machtiging om de nalatenschap van erflater alsnog beneficiair te aanvaarden. De kantonrechter gaat ervan uit dat verzoekers binnen drie maanden na de ontdekking van de schulden van erflater hun verzoek hebben ingediend. De vraag of sprake is van een onverwachte schuld moet beoordeeld worden naar het moment dat de erfgenamen de nalatenschap zuiver aanvaardden. Vervolgens dient de vraag beantwoord te worden of verzoekers de schuld behoorden te kennen. Naar het oordeel van de kantonrechter is dat niet het geval. In het algemeen zullen erfgenamen onderzoek moeten doen na het overlijden van erflater. Nu erflater een huurhuis had, hoefden verzoekers er niet op bedacht te zijn dat er nog een hypotheekschuld open zou staan. Dit leidt ertoe dat machtiging wordt verleend om de nalatenschap van erflater alsnog beneficiair te aanvaarden.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 14-06-2022

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2022:5704

Zaaknummer: 9581582 EJ VERZ 21-87205

Rechters: O. van der Burg

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Executeur is bevoegd een tot de nalatenschap behorend appartementsrecht te verkopen en te leveren alsmede tot het aangaan van een depotovereenkomst.

Erflaatster heeft in haar testament een executeur benoemd met de bevoegdheid om ten behoeve van de voldoening van de schulden van de nalatenschap goederen te gelde te maken zonder dat daarvoor overleg of toestemming nodig is van de erfgenamen. Nadat de executeur een tot de nalatenschap behorend appartementsrecht heeft verkocht, ontstaat een discussiepunt tussen de executeur en de kopers. In onderling overleg besluiten de executeur en de kopers om bij de overdracht van het appartementsrecht vooralsnog een bedrag van de koopsom in depot te houden. Met dit laatste is een van de erfgenamen het niet eens. Onder druk van een ingebrekestelling van de zijde van kopers en het feit dat de kopers eerst na verloop van een gestelde termijn bereid zijn om tot nader overleg te komen – waarmee boetes zullen worden verbeurd en/of het risico wordt gelopen dat de koopovereenkomst wordt ontbonden – heeft de executeur besloten om onder uitdrukkelijk protest en uitdrukkelijke dwang en ter voorkoming van schade aan de nalatenschap mee te werken aan levering van het onroerend goed en de depotakte. Thans vordert de executeur (onder meer) een verklaring voor recht dat hij ten tijde van het aangaan van de koopovereenkomst, althans ten tijde van de levering, beschikkingsonbevoegd was als gevolg waarvan de overdracht van het appartementsrecht niet geldig heeft plaatsgevonden en dat het appartementsrecht de nalatenschap van erflaatster niet heeft verlaten. De rechtbank overweegt dat de taakomschrijving en bevoegdheden van de executeur in overeenstemming zijn met de wettelijke bepalingen over de taak van een executeur van een nalatenschap. Tevens heeft erflaatster gebruikgemaakt van de bevoegdheid om te bepalen dat de executeur niet in overleg met de erfgenamen hoeft te treden over de te gelde te maken goederen en de wijze van tegeldemaking. Verder is duidelijk dat de schulden van de nalatenschap (waaronder hypothecaire lening en legaten) slechts konden worden voldaan door het appartementsrecht te gelde te maken. De executeur was derhalve bevoegd tot verkoop en levering van het appartementsrecht. Dit geldt ook voor het sluiten van de depotovereenkomst.

Instantie: Rechtbank Amsterdam

Datum uitspraak: 25-05-2022

ECLI: ECLI:NL:RBAMS:2022:2918

Zaaknummer: C/13/709706 / HA ZA 21-992

Rechters: M.C.H. Broesterhuizen

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Tekortkomingen bewindvoerder rechtvaardigen geen schorsing of ontslag, de vergoeding wordt wel aangepast.

Erflater heeft zijn enig kind X tot enig erfgenaam benoemd en via een tweetrapsmaking bepaald dat als X overlijdt zonder afstammelingen hetgeen onverteerd en onvervreemd van de nalatenschap resteert, toekomt aan een stichting. Tevens is een levenslang bewind ingesteld. X verzoekt de kantonrechter als voorlopige voorziening (in ECLI:NL:RBAMS:2021:8129) om de bewindvoerder te schorsen. Aanleiding voor het verzoek is een diepgaande vertrouwensbreuk tussen verzoeker en bewindvoerder. X stelt ook dat sprake is van een dermate ernstig disfunctioneren dat meteen dient te worden ingegrepen (art. 4:164 lid 2, tweede zin, BW). De kantonrechter wijst dit verzoek af omdat de feiten en omstandigheden voorshands niet zodanig ernstig voorkomen dat niet kan worden gewacht op de bodemprocedure. De kantonrechter veronderstelt dat de bewindvoerder (in afwachting van de beslissing op het ontslagverzoek) zijn beheer beperkt tot handelingen die niet kunnen worden uitgesteld. In de zaak onder nummer ECLI:NL:RBAMS:2021:8130 komt vervolgens het verzoek tot ontslag en aanpassing van de door de bewindvoerder in rekening gebrachte/te brengen vergoeding aan bod. De kantonrechter meent dat X ter zake van de informatieverstrekking en beloning terecht kritiek heeft op de bewindvoerder, maar dat deze onvoldoende ernstig is om te kunnen spreken van gewichtige redenen voor ontslag van de bewindvoerder op de voet van artikel 4:164 lid 2 BW aangezien de bewindvoerder niet in ernstige mate tekort is geschoten in de nakoming van zijn verplichtingen. Wat betreft de beloning vindt de kantonrechter (gezien de omvang van het onder bewind gestelde vermogen) een percentage van 0,6% of 0,15% niet redelijk en bepaalt dat deze moet worden vastgesteld conform de uurtarieven van de bewindvoerder.

Instantie: Rechtbank Amsterdam

Datum uitspraak: 14-09-2021

ECLI: ECLI:NL:RBAMS:2021:8129

Zaaknummer: 9350125 EB VERZ 21-10422

Rechters: A.W.J. Ros

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Omdat erflater is overleden onder oud recht heeft informele samenleefpartner geen recht op verzorgingsvruchtgebruik als bedoeld in afdeling 4.3.2 Burgerlijk Wetboek van Aruba.

Erflater is ongehuwd en zonder over zijn nalatenschap te hebben beschikt, overleden. Gedaagde A had een affectieve relatie met erflater, woonde met hem samen in zijn woning en is daar ook na het overlijden in 2020 blijven wonen. Eisers/mede-erfgenamen van erflater vorderen dat A de woning ontruimt alsmede de terugbetaling van het bedrag dat A na het overlijden van erflaters rekening heeft opgenomen. A stelt te hebben bijgedragen aan de totstandkoming van de woning en meent op grond van haar langdurig verblijf in die woning recht te hebben op het vruchtgebruik als bedoeld in afdeling 4.3.2 Burgerlijk Wetboek van Aruba. A meent dat zij op grond van artikel 4:30b BW moet worden gelijkgesteld met een echtgenoot. Het gerecht overweegt dat erflater vóór 1 september 2021 is overleden. Dit betekent dat A geen recht kan ontleen aan genoemde beschermende bepalingen en zij niet gelijk gesteld kan worden met een echtgenoot in de zin van deze bepalingen. Het beroep slaagt dus niet. Op de situatie van A is het oude erfrecht van toepassing dat dergelijke beschermende bepalingen niet kent. Omdat A zonder recht of titel in de woning verblijft, dient zij deze te ontruimen. Ook wordt A veroordeeld het opgenomen bedrag terug te betalen.

Instantie: Gerecht in Eerste Aanleg van Aruba

Datum uitspraak: 22-06-2022

ECLI: ECLI:NL:OGEAA:2022:177

Zaaknummer: AUA202201332

Rechters: J.A. van Voorthuizen

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Oud-notaris strafrechtelijk veroordeeld voor valsheid in geschrifte omdat zonder afdoende onderzoek naar de wilsbekwaamheid is meegewerkt aan het opmaken van een drietal akten.

Oud-notaris A wordt, kort en feitelijk weergegeven, ervan verdacht al dan niet samen met een ander valsheid in geschrift te hebben gepleegd in een of meer authentieke akte(n). A is destijds door een medeverdachte en haar echtgenoot, zijnde bevriende kennissen, benaderd met het verzoek om een testament, een levenstestament en een algehele volmacht voor X (de moeder van de medeverdachte) op te maken. Zij hebben de input geleverd voor de inhoud van de te verlijden akten. Vervolgens heeft A uitvoering aan dit verzoek gegeven, zonder ook maar op enige manier te onderzoeken of X nog wel in staat was haar wil te bepalen. Juist in een zaak als deze had hij dat wel moeten doen. X was een kwetsbaar persoon, die op leeftijd was en niet de taal waarin de akten zijn gesteld, beheerste. Alles wees erop dat haar geestelijke gezondheid ernstig was aangetast en dat A wist dat X dementerend was. Uit de rapportage van de deskundige en een eerdere tuchtrechtelijke uitspraak van het gerechtshof Amsterdam (ECLI:NL:GHAMS:2021:3, ERF 2021-0022) blijkt dat de verdachte met zijn handelwijze zijn kerntaken als notaris ernstig heeft veronachtzaamd, als gevolg waarvan hij uit zijn ambt als notaris is onttrokken. Bij de totstandkoming van de drie akten heeft A de plichten die in dat verband aan een notaris worden gesteld niet nageleefd en hij heeft niet met de in dit geval vereiste hoge mate van zorgvuldigheid onderzocht of X wilsbekwaam was en of zij haar wil vrij kon vormen en uiten. Op grond van de feiten komt de rechtbank tot de conclusie dat ten aanzien van de drie authentieke akten valsheid in geschrifte is gepleegd. A wist met welk doel de akten werden opgesteld, namelijk om de wettelijke erfopvolging vast te leggen en de beschikking te krijgen over een duidelijke uiterste wilsbeschikking en de benodigde volmachten en dat ze met dat doel als echt zouden worden gebruikt. Een notaris – zo de rechtbank – vervult een bijzondere positie in het maatschappelijk verkeer. Van hem mag onafhankelijkheid en onpartijdigheid worden verwacht. Dat betekent dat de betrouwbaarheid van deze functionaris boven elke twijfel verheven dient te zijn. A heeft met zijn handelen ernstig afbreuk gedaan aan het vertrouwen dat de maatschappij in een notaris mag en ook moet kunnen hebben. De rechtbank veroordeelt A tot een gevangenisstraf van negen maanden voorwaardelijk, met een proeftijd van twee jaren.

Instantie: Rechtbank Limburg

Datum uitspraak: 29-07-2022

ECLI: ECLI:NL:RBLIM:2022:5826

Zaaknummer: 03/702755-17

Rechters: R.J.M.G. Rulkens, V.P. van Deventer en L. Feuth

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Hoewel feitelijke wilsonbekwaamheid van de schenker niet vast staat en het kind/de bewindvoerder daardoor ook niet onrechtmatig heeft gehandeld bij de schenkingen, is daarmee niet gezegd dat ook geen sprake kan zijn van een onder invloed van misbruik van omstandigheden gevormde wil van schenker.

Het vermogen van erflater is onder bewind gesteld en een van zijn kinderen (X) is tot bewindvoerder benoemd. Erflater is overleden enkele maanden nadat X namens hem in 2019 onderhandse schenkingen had gedaan aan X en aan een derde. In zijn testament heeft hij zijn drie kinderen tot zijn erfgenamen en X tot executeur benoemd. In het in 2020 door X opgestelde en aan de andere erfgenamen gestuurde overzicht staan beide schenkingen. Thans stelt een van de andere twee kinderen dat erflater feitelijk wilsonbekwaam was ten tijde van de schenkingen en dat X daarom voor de schenkingen toestemming van de kantonrechter ex artikel 1:441 BW nodig had. Uit de feiten leidt de rechtbank af dat niet is komen vast te staan dat erflater wilsonbekwaam was bij het aangaan van de schenkingsovereenkomsten. Ook is niet gebleken van een situatie waarin X erflater heeft bewogen tot het doen van de schenkingen, terwijl zij wist dat erflater wilsonbekwaam was. Daarom is het handelen van X ten aanzien van de schenkingen ook niet onrechtmatig. Het volgende verwijt van eiseres is dat X de schenkingen opzettelijk heeft verzwegen of verborgen heeft gehouden en daarom ex artikel 3:194 lid 2 BW haar aandeel in die goederen heeft verbeurd. De rechtbank wijst dit af omdat de schenkingen op het in 2020 opgestelde overzicht waren vermeld.

Interessant is dat de rechtbank ondanks dit alles wél ruimte ziet voor een beroep door eiseres op vernietigbaarheid van de schenkingen wegens misbruik van omstandigheden (art. 3:44 BW). Erflater verkeert in een afhankelijkheidspositie ten opzichte van X en er was sprake van een emotioneel zware tijd voor erflater toen X voor erflater zorgde. Dat de feitelijke wilsonbekwaamheid ten aanzien van de schenkingen niet is komen vast te staan, doet niet af aan die afhankelijkheidsrelatie. Naar het oordeel van de rechtbank heeft X onvoldoende onderbouwd dat de afhankelijkheidsrelatie geen rol speelde bij de schenkingen. De rechtbank meent dat erflater door die afhankelijkheidspositie en druk van X werd bewogen tot het verrichten van de schenkingen, terwijl X als bewindvoerder op dat moment kon overzien dat

dit onevenredige gevolgen had voor het vermogen van erflater. Krachtens artikel 7:176 BW rust op X de bewijslast dat de schenkingen niet door misbruik van omstandigheden tot stand zijn gekomen. De rechtbank stelt een datum vast waarop X zich erover kan uitlaten of zij het bewijs wil leveren, en houdt iedere verdere beslissing aan.

Instantie: Rechtbank Overijssel

Datum uitspraak: 20-07-2022

ECLI: ECLI:NL:RBOVE:2022:2235

Zaaknummer: C/08/270367 / HA ZA 21-358

Rechters: D.N.R. Wegerif, A.M.S. Kuipers en J.G.T.M. Castrop

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Rechtbank stelt wijze verdeling nalatenschap vast.

In deze zaak – die een vervolg is op ECLI:NL:RBROT:2022:1875, ERF 2022-0083 – vorderen zowel A en B enerzijds als C en D anderzijds (alle vier in hun hoedanigheid van erfgenaam en vereffenaar in de nalatenschap van erflaatster) dat de verdeling van de nalatenschap wordt vastgesteld. Beide partijen stellen een andere wijze van verdeling voor. Omdat zij het meeste belang hebben bij een zo hoog mogelijke opbrengst, gelast de rechtbank dat C en D de tot de nalatenschap behorende woning verkopen en een vennootschap liquideren. De hiermee samenhangende kosten komen in mindering op de opbrengst. Na verkoop/liquidatie staat de totale waarde van de bezittingen van de nalatenschap van erflaatster vast. Ook de schulden zijn dan bekend hetgeen betekent dat partijen vervolgens zelf met de door hen gemaakte berekeningen tot verdeling/vereffening van de nalatenschap overgaan. Gelet op hetgeen in het tussenvonnis is overwogen, wordt A veroordeeld om de schade te vergoeden die C en D hebben geleden door het onrechtmatig handelen van A (bestaande uit het tekort op de vaderlijke erfdelen dat niet uit de nalatenschap van erflaatster betaald kan worden). De rechtbank geeft aan dat het aan partijen zelf is om dit tekort uit te rekenen na de verdeling/vereffening. Het is derhalve nu nog niet mogelijk is om het precieze schadebedrag vast te stellen.

Instantie: Rechtbank Rotterdam

Datum uitspraak: 20-07-2022

ECLI: ECLI:NL:RBROT:2022:6026

Zaaknummer: C/10/576538 / HA ZA 19-579

Rechters: G.A.F.M. Wouters

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Verzoek van erfgenaam om inzage in bescheiden van de mentor van overledene is geen fishing expeditie, maar de rechtbank gaat vooralsnog mee in het beroep van de mentor op diens verschoningsrecht.

Erflaatster is in 2020 op 104-jarige leeftijd overleden. Het vermogen van erflaatster was sinds 2010 onder bewind gesteld. Eiser is behalve een zoon van erflaatster tevens haar mede-erfgenaam en executeur. Uit het feitenrelaas blijkt dat eiser (tezamen met een derde) in 2010 tot bewindvoerder was benoemd. Nadien heeft de rechtbank een ander als professionele bewindvoerder aangesteld. In 2019 heeft de zoon tezamen met een zus tevergeefs geprobeerd om deze bewindvoerder te laten ontslaan. Sinds 2015 is tevens een professionele mentor benoemd die onder meer de 24-uurszorg op haar woonadres en verdere medische ondersteuning aanstuurde. In onderhavige procedure vordert eiser van de mentor onder meer inzage in de door de mentor opgestelde periodieke verslagen alsmede diens voor de kantonrechter gemaakte eindverslag. Eiser baseert zijn vordering op artikel 843a Rv. Eiser stelt dat de mentor onnodig extreem dure zorg voor erflaatster zou hebben geïnitieerd en in stand gehouden en daardoor de nalatenschap heeft benadeeld. De rechtbank concludeert dat in deze zaak geen oordeel is gevraagd over het al dan niet onrechtmatig zijn van het handelen van de mentor. In geschil is of eiser een rechtmatig belang heeft bij de afgifte van afschriften van de betreffende bescheiden. De rechtbank is van oordeel dat eiser rechtmatig belang heeft bij afgifte. Aangenomen mag worden dat de betreffende stukken inzicht geven in de gemaakte keuzes en de afwegingen daarbij. Een volgend punt is of de mentor een beroep op het functioneel verschoningsrecht toekomt (art. 165 lid 2 aanhef en onder b Rv). Alles overziend acht de rechtbank de gewichtige redenen van de mentor om zich te beroepen op zijn verschoningsrecht evident. Deze zijn gelegen in het eerbiedigen van de persoonlijke levenssfeer van erflaatster en het voorkomen van een situatie waarin een mentor in discussie moet treden met belanghebbenden over de te volgen handelwijze. Het hiertegenover door eiser gestelde belang tot afgifte van de periodieke verslagen acht de rechtbank onvoldoende zwaarwegend om toe te wijzen, met name omdat hier een andere rechtsingang voor bestaat (art. 1:459 BW/klachtprocedure bij de kantonrechter) waarin door de kantonrechter een betere inhoudelijke afweging kan worden gemaakt.

Instantie: Rechtbank Midden-Nederland

Datum uitspraak: 03-08-2022

ECLI: ECLI:NL:RBMNE:2022:3124

Zaaknummer: C/16/529221 / HL ZA 21-279

Rechters: P.R. Tjallema

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Rechtbank houdt zaak aan totdat de eiswijziging is betekend aan een niet verschenen medegedaagde.

Gedaagde 2, eiseres en gedaagde 1 en 2 zijn broer en zussen van elkaar alsmede de erfgenamen in de nalatenschappen van hun respectievelijk in 2015 en 2018 overleden vader en moeder. In de door eiseres gestarte procedure tot onder meer verdeling van de nalatenschappen verschijnt gedaagde 1 en wordt tegen gedaagde 2 verstek verleend. Dit betekent dat krachtens artikel 140 lid 3 Rv tussen alle partijen één vonnis op tegenspraak wordt gewezen. Eiseres heeft een aantal van haar vorderingen gewijzigd conform hetgeen partijen tijdens de mondelinge behandeling zijn overeengekomen. De gewijzigde eis valt binnen het bereik van de woorden ‘verandering of vermeerdering van eis’ in artikel 130 lid 3 Rv en moet dus bij exploit kenbaar worden gemaakt aan de niet verschenen gedaagde 2. De rechtbank stelt eiseres daartoe in staat en houdt vooralsnog iedere verdere beslissing aan.

Instantie: Rechtbank Limburg

Datum uitspraak: 20-07-2022

ECLI: ECLI:NL:RBLIM:2022:5681

Zaaknummer: C/03/271520 / HA ZA 19-599

Rechters: K.J.H. Hoofs

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Aandeel van in schuldsanering verkerende erfgenaam in de nalatenschap van diens vader dat is belast met vruchtgebruik ten behoeve van langstlevende, is niet uitwinbaar.

In de schuldsanering van een tweetal sanieten verzoekt een schuldeiser de bewindvoerder om het met het vruchtgebruik ten behoeve van hun moeder belaste erfdeel van beide sanieten in de nalatenschap hun vaders uit te winnen. De bewindvoerder weigert en ook de rechter-commissaris wijst het verzoek af. De rechter-commissaris oordeelde dat de opstelling van verzoekster van weinig smaak getuigt en juridisch ook niet correct is. De aandelen zijn niet uitwinbaar aangezien deze zijn bezwaard met het recht van vruchtgebruik ten gunste van de langstlevende partner. In beroep stelt de rechtbank dat een nalatenschapsgemeenschap een bijzondere gemeenschap is. Volgens de rechtbank vloeit in dit geval uit de rechtsverhouding tussen de deelgenoten voort dat de aandelen van de sanieten in de nalatenschappen niet (of in elk geval niet tegen de wil van sanieten en de overige erfgenamen) overgedragen of uitgewonnen kunnen worden (art. 3:191 lid 1 BW). De derde die het erfdeel zou kopen, zal bij de (eventuele) verdeling die vervolgens plaatsvindt naar verwachting een financieel belang voor ogen hebben; het erfdeel heeft voor de overige deelgenoten mede of vooral een morele betekenis. Het financiële belang van de derde zal botsen met de belangen van de overige deelgenoten, en wel op een wijze die voor de overige deelgenoten zeer wel als pijnlijk en respectloos kan worden ervaren. Daar komt bij dat het vruchtgebruik betekent dat de sanieten feitelijk nog niets uit de nalatenschappen hebben ontvangen en bovendien onzeker is of, en zo ja wanneer, sanieten een voordeel uit de nalatenschap ontvangen. Dat een derde zich uit financiële overwegingen in de (rechts)verhoudingen tussen de erfgenamen kan mengen, kan hier in redelijkheid dan ook niet worden aanvaard.

Instantie: Rechtbank Noord-Nederland

Datum uitspraak: 20-07-2022

ECLI: ECLI:NL:RBNNE:2022:2552

Zaaknummer: 184326 FT RK 22/345

Rechters: A.A.J. Smelt

Advocaten: A.J. Brink

Wetsartikelen: 315 Fw, 317 Fw en 3:191 BW